

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 L.

MÉRLETÉSEK:

4-hetes péntek sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilatkozat sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, március 9.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: A színház és a közgyűlés.
A képviselőház állása.
Mongéitási hírek.
A választói jog reformja.
A cár békét akar.
Obstrukció a Reichsrathban.
Az aradi újságok réme.
A politikai helyzet.
A kikapós menyecske és a lelkiismeretes bíró.
Közgyűlés előtt.
Téma: A titok. Írta: Miklós Jenő.
Regény-Cearnek: A mellék. Írta: Adeler M.

A színház és a közgyűlés.

Arad, március 8.

Minden jognak forrása a népből fakad. Azon intézmények, melyek az erősebb igazából támadtak, lényegükben nem a jog, hanem a hatalom tartozékai. És emiatt közvetlenebbül bugyognak az alkotmányos jogok az ő ősforrásukból, mint kevesebb szűrőn és retortán mennek keresztül, míg akár mint törvények, akár mint önkormányzati formák érvényesülnek, annál demokratikusabb a társadalom, annál igazabb, annál közvetlenebb annak az ő alkotmányos jogélete.

Ennek az irányzatnak az ellenkezőjében evezünk ma a mi édes hazánkban. Az egymás fölé szervezett fórumok az alantabb levők jogából tágitják saját hatásköreiket. A köztörvényhatóságok önkormányzatát felszívta a parlament, ille-

tőleg az annak kebeléből alakuló központi kormányzat, másként felelős minisztérium; az ország jogaiból fejlettek ki a közös ügyek alkotmányos szervei, melyek ismét a felségjogok címén igyekeznek hatásköreik lényeges részeitől szabadulni, miként erről a legutóbbi osztrák delegáció svaregeb szónokainak feltűnést keltett nyilatkozataiból eléggé meggyőződhattünk.

De nem kell igen messze mennünk. Itthon, az önkormányzat klasszikus hazájában a köztörvényhatóságok önkormányzatának legbecsesebb jogait a közigazgatási bizottságok számára konfiskáltatta annak idején a törvényhozás által a kormány, a mi megmaradt, az már csak színleges, mert a kormány tetszése szerint gyakorolja felettünk — nem a felügyeletet, — hanem a „sic volo, sic jubeo“ elvének értelmében az ő tetszése szerinti korlátolatlan döntését, a mint ezt a közúti vasúttársulattal 7 év óta huzódó tárgyalásokból bőven tapasztaltuk.

A tisztviselők választását az alkotmányos éra kezdetén még a polgárság gyakorolta közvetlenül: azután átment e joga az általa választott törvényhatósági bizottság hatáskörébe, azután megszorították ennek is a jogát mindenféle kvalifikacionális törvény- és rendelettel; végül a belügyminiszter magához váltotta azt, a mennyiben a tisztviselőket részben a főispánja által nevezi ki, részben a famózus kandidacionális törvény révén

ugyancsak a főispánja által választatja meg. A törvényhatósági bizottságnak annyi része maradt benne, hogy a felelőséget rá lehessen tölteni, s ha az illető tisztviselő be nem válik, elmondhassák: „Íme így van az, ha suszterek választják a tisztviselőket.“ Felséges szép törvények voltak azok a 48-iki törvények, csak az a kár, hogy a csizió szerint rossz csillagzat alatt, a „rák“ jegyében születtek és azóta jobb sorsra méltó fáradozással igyekeznek vissza csinálni nagyjaink.

És mindhiába, ahogy ezek a nagyok énekelnek, úgy csiripelnek a kicsinyek. A felülről terjedő joggyakorlat iskolát csinál még a köztörvényhatóságok életében is, a hol az önkénykedési hajlam megnyilatkozása lépten nyomon felismerhető. Mintha igazra válnék a hallhatatlan Horácius mondása: „Odi profanum vulgus et arceo“ vagyis magyarul: „Nem szeretem a susztereket.“

Volt alkalmunk annak idején megróni a tanácsi önkénykedéseket, midőn egyebek közt évtizedekre terjedő kiváltságos jogok adományozása iránti kérelmet s annak alapján kötendő szerződést egy-egy „ad hoc“ bizottságnak adott ki a tanács és a javaslatot, melyet e bizottsággal — tagjai többségének távollétében — készített a tanács, jóváhagyás végett elébe terjesztette a közgyűlésnek, mely sem a kiváltságos jogok kérelméről, sem a ki- küldött ad hoc bizottságról, sem az egész

A titok.

Írta: Miklós Jenő.

Tea után a háziasszony Molnár Gidára mutatott:

— Ma este maga tart minket mesével. Jobbról balfelé olvasva maga az ötödik, tehát magán a sor.

Molnár Gida kissé felém huzta a székét, mi ketten ilyenkor mindig segítjük egymást és miután ő is, én is nekimelegítőül még egy kis pohár chartreuset felhajtottunk, én cigarettára gyújtottam, ő pedig belefogott a mesélésbe. Mondhatom, úgy hazudott, mintha könyvből olvasna volna:

— Fecske a régi fészékbe visszazáll. Én is minden tavasszal utrakelek, — kezdte a meséjét — néhány napot töltök a szülővárosomban, újra bejárom a hegyeket, éjjel bekószálok a magányos, elvó utcákat, felnézek a foronyra, amelyben diákkoromban a harangokat huztam, beverem a gimnázium ablakait, megöllegetem a régi, jó utcai lámpásokat és teli illattal és színnel visszakerülök megint azok közé, hogy ha jobbról-balfelé olvasva, én vagyok az ötödik, elmondhassam a magam kised meséjét.

Minden tavasszal szívembe kap a honvágy. Olykor a Kisvárosban nem megyek senkihez, a rokonaimat, jóbarátaimat messze szétfutotta a szél, a ki még ott maradt, az se ismer rám többet. Új ismeretséget pedig nehezen

kötök. Tavaly egy ilyen vasárnapon betértem diákmisére. A legutolsó padban huzódtam meg, mögöttem már csak a szeneltvizeztarték és a koldusasszonyok álltak. A kis diákok az első hosszú dadokban épp úgy vágták imakönyvükbe ragasztott kitépelt lapokról a Livius Róma alapítását, meg Herder Cid románcait, mint az én én koromban, a sekrestyés épp úgy szaladgált vörös, csipkés ingében a hosszú gyertyaoltogatóval, az egyik oltárképen asszisi szent Ferenc még mindig két kezében tartotta az előtte leboruló Santa Clara sugárzó fejét, az emlékek és tömjénfüst szállt, szállt a templomban, fölöttem pedig a kóruson méltóságosan és szomorúan bugott az orgona. Akkor belecsendült egy lány, ezüstös, gyöngyösen pergő női hang, — azóta álmatlan bolondja lettem ennek a hangnak. A kisdíkok egyszerre elfelejtették Livius és Cidet, a sekrestyés megkővülve bámult az asszisi szentre, a ki mintha hirtelen elengedte volna a Santa Clara fejét és ámulattal csapta össze két kezét a levegőben. A hang pedig csattogott, pergett, zokogott, sóhajtott, sirt, sikongott, elhalt, lihegett, álmodott, felriadt és megálló szívveréssel elszakadt. Az Úr testét mutatta fel a pap. A kis csengők szóltak, csilingeltek, valaki sóhajtott és a sekrestyés földig görnyedve verte a mellét. Mikor a nép a templomból kitódult, a gyönyörű, meleg, tavaszi levegőben csókoló napsugártól ragyogott a sok kis diák szeme; mellettem a templom előtti téren egy öreg ur várakozott, amikor hirtelen elénk lebbent nevető arccal,

lepkekönnyen egy viruló leány és gyengéden karonfogva az öreg, lekanyarodtak a nagy piacra.

Ami napsugár a templom fényes kupoláján, a kis diákok szemében, a zöldesedő fák és talán az én szívemben is volt, az most mind lesiklott, lepattant onnan és sugárkévéstől csapódott rá a fehér ruhájú lányra. Csendes magamba, szomorúan követtem őket. Mikor is házuk kapuján befordultak, percnyi tétovázás, megdölgés, ész nélkül utánuk léptem és a kis udvar akácós fáival, a mögöttem elterülő kerttel — ismerősen köszönt felém. Otthon voltam már, az öreg ur Laszkáry bácsi volt, az unokája pedig a Katóka... Ha megengedik, ennek az öröme iszom egy kis pohár konnyakot. (Jól van, gondoltam és ittam én is. Folytasd!)

Laszkáry bácsi szívből, örömmel fogadott. Egy nagy gyöngéje volt az öregnek ugyan, hogy résztvett a szerencsétlen közigazgatási ütközetben és ahol mindenki futott, bizony ő sem maradt állva. Akkor kapitány volt, de nyugdíjba küldték, valami pénzcsekkéjéből megvette ezt a házat és a kertet, megzósúlt, gyönyörű rózsákat tenyésztett, szabad idejében pedig, jutott belőle bőven, a szobájába zárkózott és újból és újból és százszor és százszor egymaga megvitte a közigazgatási ütközetet. Csupa térkép volt az asztala. Apró zászlócskákat tűzött a forduló pontokra, a két hadsereget pedig különböző skatulyákba és vattába bedugott cinkatonákkal jelképezte. Amikor vége volt az üt-

ügyről nem tudott semmit és csak kis híján mult, hogy a közgyűlés egy több évtizedre terjedő javadalmat meg nem szavazott számba jöhető rekompensáció nélkül.

Ez csak egy példa; volt több, de régebben történtek s a jobb jövő reményében ne essék itt szó róluk. De a hajlam megmaradt. Csak a multkori jogügyi bizottságban is nem a polgármesteren mult, hogy miniszteri megbízásra támaszkodva — ne mellőztessék a közgyűlés jóváhagyásának kikérése oly ügyben, mely a város pénztárát sok ezer koronáig érdekli és a törvény s a gyakorlat szerint egyaránt a közgyűlés elé tartozik.

Az „ad hoc“ bizottságoknak fönt jelzettem speciell aradi különlegessége mellett itt vannak még nálunk az ugynevezett *teljhatalmu bizottságok* is. Ilyen a többi közt a *szinügyi bizottság*. Ez még sokkal csalhatatlanabb, mint a jogügyi bizottság, úgy hogy ez már nem is javasol, csak *határoz*, a mely határozatokhoz egyáltalában semmi köze a közgyűlésnek. Ennek a bizottságnak még a híres erélyes kezű főispán szavaztatta meg a közgyűlés által a teljhatalmat körülbelül 22 év előtt. Azóta több mint hétszer választották újra ezt a bizottságot, annélkül, hogy a teljhatalmusában gyökeredző kiváltságát is megújították volna. Mivel pedig ez a kiváltsága annak a bizottságnak sem a törvényben, sem az ügykezelésben, vagy a szabályrendeletekben nincsen biztosítva, önként következik, hogy nevezett bizottságnak ama joga többé nincs meg és azt *törvénytelenül* gyakorolja.

Annál furcsább ez a dolog, mert tulajdonképen nincs is hatalmában a közgyűlésnek az ő törvényadta jogairól bárki részére állandóan lemondani. Valóságos abszurdum pedig, hogy éppen azon jogáról mondjon le, mely egy oly intézményének ellenőrzésében áll, mely őt anyagilag és erkölcsileg nagyon is közelről érinti; képtelenség, hogy éppen csak annak az egy bizottságnak határozatát ne bírál-

hassa felül, mely ezen kulturális intézmény ellenőrzésére küldetett ki.

A mostani közgyűlés elé beadott indítvány tehát, mely a bizottságtól a teljhatalom megvonását célozza, észszerű és az önkormányzati jogelvek követelménye. De hát a tanács Horácius szép mondása után indulva, *elutasítja* azt az indítványt, mely a szinügyi bizottság illetéktelen hatáskörét a közgyűlésnek — a honnan törvény ellenére elvéteztet, vissza akarja adadni. Ez az, a miről éppen a fentebb beszéltünk, hogy az önkénykedés már ösztönné fajult s megzavarja az ítéletet, melyet az alkotmányos élet tényezőinek jogviszonyai felől éppen azoknak kell leghamisítatlanabban megőrizniök, kik e jogok védelmére vannak hivatva.

Reméljük, hogy a közgyűlés vissza fogja a saját jogát követelni. Ne zavarassa az a mende-monda, hogy itt a mostani szinigazgatónak további megtartásáról van szó. A közgyűlésnek nincs oka a bizottságnak itt elfoglalt álláspontját dezavualnia; ellenkezőleg, az új pályázat kiírásának szükségéről a közgyűlés éppen úgy meg van győződve, mint a szinügyi bizottság. De egyenesen sértő és megszegyenítő a közgyűlés intellektualitás és erkölcsi jóhírnevére nézve az a föltevés, hogy minden más dologban, politikai, közgazdasági, humanitáriusi és nevelésügyi ügyben kompetens lehet, csak éppen egy *színházi béreltszerződés jóváhagyására* nincs meg a kellő műveltségi és erkölcsi minősültsége.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 8.

Khuen Héderváry Károly gróf megjelent a folyosón, amiből a baloldalon legott arra következtetnek, hogy mindjárt az ülés elején vihar lesz. Ők jobban tudják, mert ők fogják csinálni a vihart. *Perczel* Dezső azonban azt gondolja, hogy ha vihar, hát minél előbb keresztül kell esni rajta, s igyekszik jókor megnyitni az ülést.

tán leült a zoogorához, de ma behitta Katókat is, aki melléje simulva újra elénekelte a templomi énekeket. Soha ilyen szép vasárnap délelőttöt. Egy hétre rá már megint náluik voltam, két nétre szintén, egy félév múlva pedig ugyanabban a szobában, ahol a poroszok még mindig ész nélkül kapaszkodtak a magaslatokra, szép csendben eljegyeztem Katókat. Erre az örvendetes eseményre felhajtok néhány korty abszynthet. Velem iszol? Na szervusz!

Az esküvőt is hamarosan kitűztük. Egyszerre a kisváros fontos egyénisége lettem. Mindenki érdeklődött az adósságaim iránt, mindenki tudott egy-egy kalandot rólam, haszontalan, kis-é léha fráter lettem, a ki szívtelenül elrabolom az öreg Laszkáry bácsi egyetlen támaszát. Váilat vontam, oda se nekik! Az emberek szánakozva pillantottak rám, messziről kerülgettek, mintha belém akartak volna kötni. Már közvetlen az esküvőre utaztam el, amikor a kis szállóm állandóan kibérelt szobája asztalan néhány levél várakozott reám. Lehetett vagy huszonöt. Elferdített női irás, azokkal az édes helyesirási hibákkal, aláírás nélkül, nagyon szeretem ezeket a drága levélkéket. Vagy ötöt felbontottam és — és megállt az eszem. Óva intettek a menyasszonyomtól! Oköibe szorult két kézzel vágtam a levelek közé, aztán mégis csak felbontottam a többi. Óva intettek, a menyasszonyomtól. Hogy vigyázzak jól, még most nem késő, a mosolygó arc, a bájos fehérség mögött valami titok lapang... Ez a szó, ez az egy szó: titok benne volt valamennyi levélben. Kacagva feküdtem le, de egész éj-

Felvonul az ismert *technikai obstrukció* a maga Lengyel Zoltánjával, apró-cseprő, nevetéges kifogásaival és boszantó időpazarlásával. A szabadelvű-párt állja szó nélkül s békén hagyja az ellenzékét. Türi még az unalmas névszerinti szavazásokat is.

Ülés végén *Perczel* bejelentette, hogy *Tisza* István gróf ismeretes indítványát *holnap* akarja megindokolni. Az obstruáló ellenzék nagy zajt csapott, azonban az előző kijelentést a többség csakhamar *határozattá emelt*; s így az érdekes indokolásra a holnapi ülés elején sor kerül.

A képviselőház ülése március 8-án.

— Kezdeté a. e. 1/211 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

Daróczy Aladár jegyző olvassa a mult ülés jegyzőkönyvét.

A jegyzőkönyv fölolvása közben egyre csöndet kérnek az ellenzéken, de egyuttal meg is akadályozzák, hogy csend legyen. A jegyzőkönyvhitelesítése előtt

Holló Lajos kéri, hogy *Rikóczi* hamvainak hazaszállításáról szóló résznél azt a szót „visszaszállítás” helyettesítsék hazaszállítással.

Daróczy Aladár jegyző: Jelenti, hogy amugy is ez a szó van a jegyzőkönyvben, csak a *Hock* indítványában szerepel ez a szó: visszaszállítás. (Derűtség jobbról).

(Egy tucat indítvány.)

Lengyel Zoltán: Tizenkét indítványt terjeszt be a jegyzőkönyvhöz. Kéri, hogy az 1904. szám a jegyzőkönyvben betűkkel legyen kiírva, hogy a jegyzőkönyv száma betűkkel legyen kiírva, hogy a „legkegyelmesebb”, „legmagasabb” szók kihagyassanak, hogy „kéretvén” helyett „kér” tétessék, hogy „március” helyett „avasz elő” legyen stb. A móka-javaslatokat megdöbbenve halgatja mindenki.

Elnök: Jelenti, hogy az évszámra nézve már van határozat, hogy betűkkel írassék ki. *Lengyel* Zoltán ennek ellentmond.

Elnök: *Lengyel* felszólalása a rabulisztika legmagasabb foka.

Lengyel Zoltán: Kérem szépen... (Nagy zaj. Felkiáltások: Uljon le!)

Elnök: A tavaszeltötre nézve is van már precedens. Akkor öszutórol volt szó. (Derűtség balról.) Kérem ne tegyék nevetségessé a házszabályokat.

Lengyel Zoltán: Indítványa novemberre vonatkozott, most már március van.

Elnök: Kérdi a Házat, hogy beleegyezik-e a kérdés ilyen elintézésébe, mint a milyet ő akar?

közetnek, visszasöpörte a porosz és az osztrák hadtesteket, vattát tett rájuk és az asztal alá hajigálták őket. Pipára gyújtott, olyan tajté-pipára, melyen a kupsteini vár rácsos ablakából kinéző és egészen feketére barnult jó Kazinczy feje volt kifaragva és a lecsavart pipaszárával dühösen csapkodta az asztalt: ő ez a Benedek, ez a Benedek!

Ilyenkor a legnagyobb csöndnek kellett uralkodnia a házban. Az öreg megakadt karrídjét sirta vissza. De aztán megnyugodott, leült a zongorához és öblös, sztentori hangon régi harci riadókkal reszkettette meg a ház falait. Dobok pergett k, lovak dühörögtek, dicsőségtől részeg hadoszlopok rohantak előre. So-hase felejttem azt a jelenetet, a mikor egyszer később, az öreg után mindjárt Katóka ült le a zongorához és a még szilajon futó lovak patáinak csattogásától reszkető szörnyetegen álmodozó halkan Chopin Bölcsődalát játszotta el.

Akkor határoztam el és megmásíthatatlanul határoztam el, hogy Katókat feleségül fogom venni. Kissé ugyanis gyors haragu ember vagyok.

Régi idöket ejtven sorra, most is az öreg a szobájába vezetett és csendesen bezárta maga után az ajtót. Az asztalon már felállítva várta a két hadsereg. „Tekintse uram ezeket a poroszokat, bizony gyenge legénykéek ezek.” Nézze. Azzal a két ujja közé fogott egy porost és derékban kettéroppantotta. Aztán oda-dobta a sarokba. „És ezek vertek meg minket. Nézze.” Néhány katonát még szétmorzsol, az-

szaka furcsán éreztem magam. Mi várhat, mi leselkedhet rám a falakon túl a néma éjszakában? Mint *Makart* egyre azt láttam, hogy nagy mélység tálong a lábam előtt, ha kettőt előre lépek, zugva beleszedülök. Gyorsan felöltöztem, de féltem az utcára menni. Valaki csendesen kopogott az ajtómon. Hallgatóztam, semmi: csak a kulcslyukon mintha valaki kívülről azt sugta volna: titok, nagy titok. Vigyázz!

Másnap kora reggel már az utcákon barangoltam. A boltosok kirakataikat nyitották, cselédek siettek a piacra, a város urai, a mikor megláttak, összenéztek és néma arccal mentek el mellettem.

A menyasszonyomhoz siettem, nyakamba borult, de kacagó hangja elcsuklott néha, mikor pedig szomorú, álmatlan arcomat látta, a kertbe vezetett, mellém ült és akadozva bevalotta titkát.

Retenette volt. A köny mind untalan elfutotta szemét, a szó megakadt torkán. Hat éves korában történt az egész.

Azóta nem járok társaságba, — mondta — mert az asszonyok, a lányok olyan idegenül tekintettek reám. Már az iskolában is alig akart valaki mellém ülni. Elhagyott, hangtalan magányban élek a nagyapóval. Akkor pedig hat éves koromban kint fürödtem egyszer az udvaron. Egy nagy mozdókádban paskoltam, a kerten túl a réten pedig vad gimnazista fiúk játszottak longát. De a longából török-magyar háboru lett, a veszett, lófarkas törökök árkon bokron kezdék üzni a kis magyar csapatot, át-

Eitner Zsigmond: A szavazás megejtése előtt öt perc szünetet kér.

Elnök: El kell rendelnem.

(A temesvári mandátum.)

(Szünet után.)

Elnök: Fölteszi a kérdést, elfogadja-e a Ház Lengyel indítványát.

A többség elfogadja. A Ház ezután egymásután, felállással való szavazással elveti az összes többi jegyzőkönyvi indítványokat s végül hitelesíti a jegyzőkönyvet.

Elnök: Következik az irományok előterjesztése, gróf *Khuen Héderváry* Károly jelenti a Háznak, hogy miniszteré történt kinevezése miatt lemond temesvári mandátumáról.

Madarász József: A mandátum szó helyett a megbízólevél tétessék.

(A parlamenti csendőrség.)

Elnök: A napirend előtt Ugron Gábor kérését.

Ugron Gábor: Fölolvass egy levelet, melyben arra figyelmeztetik, hogy a honvédelmi minisztériumból minden csendőrszárnyból négy elszánt és erős csendőrt keresnek valamely eddig ismeretlen, de 1800 koronával dotált állásra. Minthogy az a gyanu, hogy egy parlamenti csendőrség szervezéséről van szó, kéri a minisztert, hogy adjon fölvilágosítást. (Derülttség. Félkiáltások jobbról: Féltek, ugy-e?)

Elnök: Következik Gál Sándor bizottsági tag eskütétele.

Gál Sándor leteszi az esküt.

(Rákóczi hamvai.)

Elnök: Következik a névszerinti szavazás Szilágy-vármegye közönsége által Rákóczi Ferenc és társai hamvainak hazaszállítása érdekében beadott feliratnak a kérvényi bizottsághoz miként leendő kiadása iránti indítványok felett.

Ez a tárgyhoz Lengyel Zoltán azt indítványozta tegnap, hogy a Ház utasítva a kérvényi bizottságot, hogy nyolc nap alatt tegyen jelentést.

Efélőtt az indítvány fölött a Ház névszerinti szavazs elveti Lengyel Zoltán indítványát.

(A kik a tárgytól eltérnek.)

Holló Lajos: Kéri a Házat, hogy engedjék meg neki, hogy az újcsejvaslathoz szólva, eltérhessen a tárgytól s egyébről is beszélhessen.

Elnök: Kérdezi a Házat, hogy megengedi-e ezt Holló Lajosnak.

A többség, egyszerű szavazással elutasítja Hollót a kérelmével.

Molnár Jenő: Kéri a Házat, hogy az újcsejvaslathoz szólva eltérhessen a tárgytól.

kergették a verítésen, át az udvaron, a sok vad fiu ott száguldott el melletttem. Megrettenve ugrottam ki a mosdókádból, de már se hová se tudtam elbujni. Azzal a kiáltással tehát, hogy „aj Istenem a fiuk,” a nagy vizes s pongyába temettem az arcomat és ott álltam kővéváltan, mozdulatlanul... De a fiuk aztán egymással kibékültek, azóta elhagyták az iskolát, elhagyták a várost, de itt hagyták a hírt az én szegyenemnek. Vagy harminc, azóta felnőtt, a te korodban lévő fiatal ember látott egyszer egy szegény, megszeppent, megázott verebét, a vereb pedig nem tudott azóta szárnyra kapni.

Ez a prude, erkölcsös város sohse tudta azt megbocsátani neki.

Kacagva, de úgy kacagva, hogy szinte sirtam, megfogtam a kezét.

— Te bolondom, édes, láttalak én is, látod akkor szerettem beléd! Ott volt m a magyarok között és be is verték a fejemet!

Az esküvőn még a hosszú, vörös inges sekrestyés is laposokat pislantott felém, mint a ki tudja azt a renettes titkot, melyet én bizonyonyal nem tudok. Két forintot adtam neki és megvergettem a vállát; jól van öreg, tartásatok meg a titkokokat, a ti kis társadalmatok meg nem élhet másképp, megpróbálunk majd mi is valahogy megélni!

Molnár Gida elhallgatott. Egy kis pohár whyskit öntöttem neki és magamnak is, mert mi ilyenkor mindig segítjük egymást.

Elnök: Megengedi-e a Ház? Ehez a kérdéshez névszerinti szavazás kéretett, azt tehát elrendelem. Előbb tíz percre felfüggesztem az ülést.

Szünet után: Névszerinti szavaznak Molnár kérése fölött.

A Ház nem engedte meg Molnár Jenőnek, hogy beszéljen.

Lovasz Márton és Eitner Zsigmond állottak elő ezután hasonló kérelmekkel. Az obstrukció vezetői itt is egyenként kértek névszerinti szavazást, a mivel az ülés soká elhúzódott. Felszólalásra azonban ezek sem kaptak jogot.

(A miniszterelnök indítványa.)

Szünet után elnök bejelentette, hogy a miniszterelnök holnap akarja a *házzabályok* módosítását célzó indítványát indokolni.

(Az e tárgyban keletkezett vitáról lapunk más helyén adunk részletes tudósítást.)

Ülés végén Lengyel Zoltán ismételtlen kéri, hogy a Nessi Pál, Fáy István és Rigó Ferenc mentelmi ügyeit sürgősen terjesszék a mentelmi bizottság elé.

A kérelmet a Ház elutasította s ezzel az ülés véget ért.

Mozgósítási hírek.

(Gyanús készülődés az egész vonalon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

A képviselőház tegnapi ülésén *Nyiri Sándor* honvédelmi miniszter kijelentette, hogy a zágrábi hadtest mozgósításáról közölt hír nem felel meg a valóságnak. És ime, a mozgósításról szóló hírek mégis, amint rossz kifejezéssel mondani szokták „tartják magukat.” Valóban, a legnagyobb óvatosság mellett is tudomást kell venni ezekről a hírekről és jelekről, amelyek a katonai körök készülődését mutatják. Ime, kommentár nélkül való felsorolásban ezek a hírek:

Bécsből jelentik, hogy odavaló nagyiparoskörökben kétségtelennek tartják, hogy a hadügyi kormány egyes hadtesteknek teljes hadikészületbe állítását készíti elő. A jelek közül, amelyek erre vallanak, különösen feltűnőnek találják azt, hogy míg eddig a legtöbb katonaságot a monarkia északi határán, Galiciában koncentrálták, addig néhány hónapra át szinte észrevétlenül, most már egészen nyilvánvalóan elvonnak egyes csapatokat Galiciából, és délen, a Tiroiban és a Balkán felé szaporítják a helyőrségeket.

Egybevág ezzel három belgrádi újságnak az a híre, hogy Ausztria-Magyarország felszólította Szerbiát, egyezzen bele, hogy *osztrák és magyar csapatok szükség esetén Szerbia területén is átvonulhassanak.* Ezt a hírt, bár igen jelentős, sem a szerb kormány, sem a bécsi külügyminisztérium nem cáfolta meg.

Ausztria-Magyarország katonai készülődésének hírével vannak tele az olasz és angol lapok is, közöttük igen komoly orgánusok is. Így a „Corriére della Sera” jelentése szerint Bécsben a jövő héten ő felsége elnöklésével *katonai tanácskozás* lesz, amelyen a Balkánra való katonai akció megkezdéséről lesz szó. A király ellene van — így szól a jelentés — a súlyos bonyodalmakkal fenyegető lépésnek, de a bécsi katonapárt mindenáron meg akarja kezdeni a fegyveres előnyomulást a novibazári szandzsák területére. Az akciót Bosznia és Hercegovina végleges annektálásának kinyilatkoztatása vezetné be, mire állítólag a katonai és diplomáciai szempontból minden előkészület megtörtént.

Másrésről Ausztria-Magyarország attól tartva, hogy Olaszországban zavargás támad a Balkánon, való előnyomulásának hírére, a tiroli helyőrség szaporításán kívül Isztriában is nagyobb számú csapatot fog elhelyezni. A legutóbbi

napokban az összes isztriai községeket utasították, tegyenek jelentést a *csapatmozgósítás* esetén rendelkezésre álló kocsik és lovak számáról.

Az angolországi hírek közül kiemelkedik a Reuter ügynökség jelentése a tiroli helyőrség szaporításáról s kivál az Olaszországgal határos pontok erősebb megszállásáról, valamint a „Daily Mail” híradása, mely szerint az osztrák kormány utasította az osztrák *Lloydot*, hogy *öt nagy hajót tartson készenlétben*, arra az esetre, ha közel jövőben csapatok szállítása válnék szükségessé.

Lembergől — mint már megirtuk — azt táviratozzák, hogy a varsói osztrák-magyar konzul felszólította a Varsóban és környékén tartózkodó osztrák és magyar állampolgárokat, hogy amennyiben katonakötelesek, *azonnal* térjenek vissza hazájukba.

Mindezek a hírek, így együttvéve, képet adnak arról, hogy nemcsak Ausztriában és Magyarországon, hanem a külföldön is hisznek Ausztria-Magyarország komoly katonai készülődésében.

TÁVIRATOK.

Bulgária nem lesz királyság.

Köln, március 8. A *Kölnische Zeitung*nak táviratozzák, hogy bolgár hivatalos körökben nem gondolnak most a *fejedelemségnek királysággá való proklamálására*, mert ez a törekvés a mai viszonyok között kárára lehet a bolgártörök viszonyoknak.

Obstrukció Spanyolországban.

Madrid, március 8. Szombaton megkezdődött a kamarában a leghévesebb obstrukció, a melyben valamennyi ellenzéki párttöredék részt vesz. Az ellenzék addig nem fog tárgyalni engedni semmit, amíg elégtételt nem kap. A kormány a kamara feloszlátásával fenyegetőzik.

A választói jog reformja.

(Az alispán rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Emlékezetes még az az ankét, melyet az összes érdekeltek bevonásával tartott a választói jog reformja tárgyában *Tisza István* gróf miniszterelnök a belügyminisztériumban. Ennek az ankétnek az lett a vége, hogy a miniszter újabb és hitelesebb adatok beszerzését ígérte meg, minek folytán felhívta az összes törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy irassa össze a husz éven felüli magyar honosokat.

Dálnoki Nagy Lajos dr., Aradvármegye alispánja a napokban bocsátotta ki erre vonatkozó rendeletét, melyet itt közlünk:

A képviselőválasztói eljárás és a választói jog reformja, mely oly régóta foglalkoztatja a közvéleményt, ma már annyira megérett, hogy annak tapintatos megoldása a legsürgősebb és legfontosabb törvényhozási feladatok közé tartozik.

A m. kir. belügyminiszter ur a törvényhozás munkáját előkészítendő, körrendeletet adott ki, melylyel az országgyűlési képviselő választói jog új törvényes szabályozása céljából szükséges statisztikai adatok gyűjtését elrendeli. Az összeírás a *községi és köryegyzők feladatává* van téve, akik azt a szükséghez képest a tanítók köztemükedésének igénybevételével fogják fogyanatosítani.

Az összeírás házról-házra járva 1904. évi március hó 15—30-ika között eszközöletik. Ezen alkalommal minden 20 évnél idősebb (1883-ban vagy előbb született) magyar honos, községi férfi lakos köteles az összeírást teljesítő egyén által a statisztikai lapban foglaltakhoz képest hozzá intézett kérdésekre a való igazat bemondani.

Hiszem, hogy a vármegye minden lakosa akkor, amikor az alkotmányos jogok egyik leg-

kiválóbbika, a választói jog igazságos, méltányos és célszerű megállapításáról van szó, hazafiúi kötelességének fogja ismerni, hogy az eljáró hatósági személyek nagy munkáját az adatok készsége és pontos bemondásával megkönnyítse, s ezáltal a maga részéről is hozzájáruljon ahhoz, hogy az összegyűjtött adatokon felépülő törvény az adatok helyessége folytán hazai viszonyainknak minél inkább megfelelően, minél teljesebben legyen.

S habár nincs kétségem aziránt, hogy a vármegye közönsége a kérdés fontosságától áthatva, amely a jövőre kiható nagy horderejét mérlegelve azon lesz, hogy az összeírás kifogástalan pontossággal teljesítessék, mindazonáltal törvényes kötelességemmel fogva indítatva érzem magam azon büntető rendelkezések közéletteléért is, amelyek az adatszolgáltatás megtagadása és hamis vagy vilótlan adatok bevallása, továbbá az összeírást teljesítő közegek által elkövetett szabálytalanságok esetén alkalmazandók lesznek.

Végezetül közli az alispán, hogy mindenki, aki az összeírás elé nehézségeket gördít, vagy meg akarja akadályozni, kihágást követ el, mely pénzbírsággal és esetleg elzárással torlandó meg.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: A vándorlegény, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Erény útjai, vígjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: Kleopatra, operette. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Kleopatra, operette. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Obrenovics Sándor, szimű. (Bérlet-szünet.)

* **Romeó és Julia.** *Paulay* Erzsike ma este klasszikus szerepben mutatkozott be az aradi közönségnek. A kisasszony eddigi szerepléséből határozottan az tűnik ki, hogy úgy organuma, mint egyénisége inkább a vígjátéki szende szerepkörre képesítik, mint erős d.á-mai hatások kiaknázására. Noha ma esti játékában semmi különösebb kifogásolni való nincs, de tény az, hogy amíg a gyengéd hangok egész skáláját behizelgő kedvességgel és igazsággal játszotta végig, addig a nagyobb erőt és sok szenvedélyt kívánó jelenetekben kissé színtelenül és modorosan alakított. Az erkélyjelenetben és a bucsuzási jelenetben teljesen kiforrott művésznőként mutatta be magát; a barát altatószerének megivása előtti morológjában azonban hamis hangsúlyozással szavalt. Partnera, *Simon* Jenő, igen szánalmas és humoros *Romeo* volt. *Zilahy* Gyula és *J. Pajor* Ágnes kifogástalanul játszottak. *Gybre* Alajos a barát szerepében és *Békés* Gyula, mint *Capulet* ugyancsak igyekeztek művészi alakítást nyújtani, ami sikerült is nekik. Taps, kihívás tömördek volt. A vendégművész két csokrot is kapott. (b.)

* **Kleopatra.** E hét műsorán ismét van egy premiór, a *Kleopatra* bemutatja, mely pénteken fog lezajlani. Ez az operett, mely ugy tárgyánál, mint zenéi részének felépítésénél fogva rendkívül érdekes, csaknem az egész operett személyzetet foglalkoztatja s valóságos gyűjteménye a kiváló, jobbnál-jobb, hatásos szerepeknek. Most egészen az előadásig minden nap tartanak próbát a darabból.

* **Obrenovics.** Azt a borzalmas történeti drámát, mely a múlt nyáron Belgrádban esett meg, színpadra vitték tudvalevőleg, az így készült munkát Aradon is előadták, *Zilahy* igazgató most fölleventi a darabot és vasárnap este, 18 án adja elő *bérlet-szünetben*.

* **Könyves Jenő** egy hozzánk intézett levélben tudatja, hogy a tegnapi est előadást nem s rendezte, sőt a próbákon jelen sem volt. Hosszabb betegsége közben csak azért kelt ki az ágyból, mert ha szerepét el nem játsza, az előadás elmarad. Könyves neve mint rendező csak tévedésből szerepelt a színlapon.

* **Japán-ország.** A felkelő nap birodalma számos eredeti a szövegébe nyomott és színes képpel,

térképpel, a legjobb angol, francia és német kútfók után Bevezetéssel ellátta *Bródy* Sándor. Kiadja a Pallas irod. és nyomdai részv. társaság Budapesten. Az egész művelt világ óriási érdeklődése mellett folyó Japán ország háboru idején a legszélesebb körű érdeklődésre tarthat számot ez a könyv, mely a távol napkeleti országot először mutatja be írásban és képen a magyar közönségnek. A kinek öröme teik a hasznos és élvezetes olvasmányban, el ne mulassza megszerezni ezt a könyvet, melyet a Pallas hihetetlenül olcsó áron, 2 koronaért, (kötvé 3 kor) bocsátott forgalomba, nagy 8 as alakban s olyan japán címlappal, mely egy eredeti japán könyvhöz is méltó lenne. A japán országot a Pallas könyvkiadóhivatala (Budapest, V. Honvéd utca 19.) 2, ill tve 3 kor. előzetes beküldése után bérmentve megküldi, de megszerezhető a könyv minden könyvkereskedés útján is.

A cár békét akar.

(A kelet-Ázsiával harctérről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 8.

Az orosz fővárosból nagy és váratlan szenzációt jelentenek. Azt mondja a táviró, hogy a *cárban* felülkerekedett a békeszeretet s ennek nyomása alatt *hajlandó a keletázsiai konfliktust a hágai választott bíróság elé terjeszteni.* Döntsön igazságos belátása szerint az a küzdő felek között, legyen vége a gyilkos, véres háborúnak.

Bécsben, a hová ma ez a pétervári sürgöny megjött, nem hiszik, hogy a cárnak e féle szándékai lehessenek most, mikor a háboru már javában folyik. Ha pedig igaz, akkor nem annyira a cár békeszeretete mellett szól ez a hirtelen megváltozás, hanem a mellett, hogy az orosz fegyverek győzelmében nem igen biznak. Viszont Pétervárról azt állítják, hogy a konfliktusnak a bíróság elé való terjesztése azonnal meg fog történni, mi helyt *Kuropatkin* fővezér a harc színterére megérkezik.

Akár van, akár nincs alapja a pétervári jelentésnek, annyi bizonyos, hogy a cár környezetében nem idegenkednek a háboru lefuvásától. Van rá elég okuk, hogy miért . . .

Mai távirataink a következők:

Vladivosztoz ostroma.

London, március 8. A *Standard*nak Pétervárról tegnapi kelettel azt táviratozzák, hogy a lap pétervári tudósítója arról értesül, hogy *Miklós* cár táviratot kapott, melyben az áll, hogy a japánok egész nap ostromolják Vladivosztozot, de nagy kárt nem tettek. A távirat továbbá azt jelenti, hogy egy vagy két japán cirkálóhajó elsüllyesztetett.

— *London*, március 8. A *Daily Telegraph* jelenti Tokióból e hó 6 áról: Hír szerint a jelek arra mutatnak, hogy Vladivosztozknál megindult a jégzajlás. Azt hiszik, hogy a kikötő március végén, tehát nagyon korán lesz jégmentes.

New-York, március 8. Tegnapi tokiói távirat alapján azt hiszik, hogy az orosz *vladivosztozi* hajóhad mostanáig a Tumen folyó szomszédságában a csapatok mozulatainak fedezésére a Possiet-öbölben, Thumen-Nulához közel van. Szavahihető forrásból az hirlik, hogy az orosz felderítő járőrök nagy megerőltetés között mint-

egy Konsongig hatoltak előre. Ugy látzik, hogy ott *jelentékeny orosz csapat operál.* Azt hiszik, hogy az oroszok a Tumen folyó mellett erős állást foglalnak el és azt megerősítik.

Az orosz vereség.

New-York, március 8. Szöuli jelentések szerint az orosz csapatoknak északi Koreán sok kártevés esik rovásukra. Március 4-én Range közelében *koreai és orosz katonák összeütköztek* és 30 orosz elesett. Hír szerint az oroszokat visszaszorították a Jalu folyón.

London, március 8. A *Times*nek jelenti Pekingből tegnapi kelettel: A japáni hajóhad február 29-én elfoglalta Hai-Jan-Taut, az Elliot-szigetek egyikét, a melyet az oroszok február 23-án hagytak el. A szigeten csak szénkészleteket és jelzőzászlókat találtak.

London, március 8. A *Daily Chronicle* a következő hírt kapja Sanghaiból e hó 6 áról: A pekingi orosz követ a sanghai orosz konzultáviratilag felhatalmazta a *Mandsur* nevű ügyunaszád felfegyverzésének, melyet a japánok a Jangce torkolatánál lefoglaltak, elávohtására. Az ügyunaszád ügyuinak zárait és tölcésait valószínűleg átadják a vámhatóságoknak. Az *Akicsusima* nevű japán cirkálóhajó Sanghait a Mandsur leszerelése után elhagyja.

A semlegesség.

Berlin, március 8. Jellemző Kina semlegességére nézve, hogy az utóbbi napokban a Pecsili vidékén *nagy kínai lovas csapatokat vontak össze.* A hadviselő feleknek gyanus volt ez a csapatösszpontosítás és mind a két hatalom felvilágosítást kért a kínai kormánytól, mire a Pecsili mentén abbahagyták a kínai csapatok összevonását. A két hadviselő fél újabb tiltakozása következtében a *kínai kormány ünnepélyesen biztosította Oroszországot és Japánt, hogy szigorúan meg fogja ővni semlegességét.* Ennek a nyilatkozatnak őszinteségében itt nagyon kételkednek.

Köln, március 8. A *Kölnische Zeitung*-nak jelenti Pétervárról, hogy a koreai követ az ujságírók előtt a leghatározottabban megcáfolta azokat a híreszteléseket, hogy Japán és Korea között szerződés jött létre. *Korea vonakodik ilymódon megsérteni a semlegességet,* mert az szabad kezét adna Oroszországnak.

Washington, március 8. Kina megadta a mukdeni és autongi konzulnak az exequaturt, azonban, mivelhogy mindkét helyet az oroszok tartják megszállva és a jelenben az Egyesült-Államokkal való forgalom nem lehetséges, a miniszterelnökség nem nagy sulyt fektet arra, hogy a konzulok most foglalják el helyeiket. A konzulok e hó 7 én érkeztek Sanghaiba és ott várják be a dolgok további fejlődését.

A szárazföldi harctér.

London, március 8. Pjong-Jangból táviratozzák: Szerdán *2000 főnyi orosz lovasság 7 ágyuval Vicsu felé visszavonult* s utközben lerombolta a táviróvezetékeket.

London, március 8. A Reuter-ügynökség jelenti Tiencinből: Hír szerint téves az a jelentés, hogy az oroszok Sin-Mintunban megszállották a vasutat és táviróhivatalt.

A háborut befejezik?

Bécs, március 8. Pétervári távirat jelenti: A cár békeszeretetének nyomása alatt *Oroszország valószínűleg a hágai vá-*

lasztott bíróság elé terjeszti a japáni konfliktust, a mely esetben a háboru nem vezetne további bonyodalmakra.

Bécsben nem hisznek e jelentés igaz voltában. Pétervárról azonban egy újabb távirat jött, mely azt mondja, hogy az említett fordulat *Kuropatkinak* a harc-térre való érkezése után *nyomban meg fog történni.*

MULATSÁGOK.

(=) Estély Pankotán. A pankotai magán-dalkör, *Kalkó* Károly karnagy személyes vezetése mellett, az aradi tanítóképző intézet néhány növendékének közreműködésével április hó 4-én a „Fehér kereszt”-szálló dísztermében, az ev. ref. iskola alapja javára táncal egybekötött jótékonycélu hangversenyt rendez.

Obstrukció a Reichsrathban.

(Ujjonctörvény a 14. szakasz alapján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Az osztrák kebleket már régóta bántja az, hogy az ausztriai képviselőház a magyar obstrukció miatt kénytelen volt egy már megszavazott törvényét visszaszívni. Ez tudvaleg az *ujjonctörvény*, mely csak akkor hajtható végre, ha a magyar országgyűlés is megszavazta az *ujjoncjavaslatot.*

Az osztrák önértetnek nem tetszik a viszonyosságnak illetően következménye s ezért az elégtelenség egyre növekedett. Ma már ott tart az osztrák kormány, hogy parlamenti obstrukció áll vele szemben, mert az *ujjonctörvényt* visszaszívta.

A Reichsrathnak ma volt hosszabb idő óta az első ülése, de már a mai első ülésen *kitört az obstrukció.* Ennek az lesz majd a vége, hogy az osztrák kormány kénytelen lesz az *ujjonctörvényt* a 14. szakasz alapján életbeléptetni.

A Reichsrath ülésének lefolyásáról a következő távirati tudósítást kaptuk:

Az ülés elején *Vetter* elnök közli, hogy a múlt év december havában *Klotild Mária* Rajneria főhercegnő halála alkalmából az akkor nem üléselő képviselőház nevében kifejezte a ház részvétét ő felségének és az elhunyt főhercegnő szüleinek. Ő felsége a részvétet köszönettel vette tudomásul.

József főherceg felkérte az elnököt, hogy tolmácsolja legforróbb őszinte köszönetét a háznak. Az elnök meleg szavakban emlékezik meg *Sedelnicki* báróról és *Dierzel* képviselőről, a ház elhunyt tagjairól.

Az ülés további folyamán felállott *Körber* miniszterelnök is jelentést tett az általános politika helyzetről, a kiegyezésről és a vámtarifáról akart beszélni óriási zajongás szakította félbe.

— A parlamenti helyzet sivár és a Reichsrath olyan, mint egy halottak városa — mondotta *Körber.*

Lechner élesen közbeszól: — Oszlassa fel a Házat és majd meglátja, mint vélekedik a nemzet az *ujjoncjavaslatról!*

Ezután folytonos zaj és lárma között folyt az ülés végig.

Osztrák politikusok véleménye szerint a kormány kénytelen lesz az *ujjoncjavaslatot* a 14. szakasz alapján életbe léptetni.

A német haladópart ma tárgyalta a prágai eseményeket és megbizta *Schücker* dr. képviselőt, hogy e tárgyban interpellációt nyújtson be. Elhatározták továbbá, hogy még a mai nap folyamán a miniszterelnökhöz küldik az egyesült német pártok küldöttségét, hogy intézkedésre kérjék fel a prágai visszaéléseknek beszüntetésére. Végül kilátásba helyezték a német-cseh képviselők közös akcióját.

Az aradi üzletek réme.

(Említett betörő-tolvaj.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

A bíróságok bünkrónikáinak lajstromában néha a legkülönösebb bűnösökkel találkozunk, s ezek között is figyelmet érdemel az a fiatal suhanc, aki fölött ma mondott ítéletet az aradi törvényszék.

Nem lehetne mondani, hogy ez a vádlott talán megátalkodottságával tűnik ki a többi bűnösök átlagából, de a mód, melylyel a tolvajlásait elkövette, szembeötlő, szinte excentrikus.

Barna Gergelynek hívják a fiatal embert, aki alig tizenhét éves, s máris egy csomó bűn terheli a lelkét. Ma ötrendbeli lopással volt vádolva, de hatrendbeli lopás miatt még ezidő szerint vizsgálat alatt áll.

Különösége abban nyilvánul, hogy mindig csak világos nappal, a déli órákban és a legnépesebb helyeken, nevezetesen a főtéri üzletekben követte el lopásait. Déli tizenkét és egy óra között következett el rá nézve a tettek ideje, ilyenkor odasompolygott valamely üzlet évegajtaja elé és egy rendkívül ügyes tolvajfogással benyomta az ajtót. Az üzletben azután szabadon válogatott. Főleg a készpénzre vadászott.

Az ügyészség vádiratát ilyen esetet sorol fel. Az idén január 29-án a *Lengyel Testvérek* cég üzletébe tört be és egy korona 20 fillért, január 27-én *Erber és Fleischmann* cég üzletében feltörte az asztalfiókot és tizenkét koronát lopott le. Hasonló módon akart betörni január 30-án *Szabó* Albert, majd 19-én *Meer* Mór és üzletébe, de ez nem sikerült neki. Január hó 13-án ellenben betört *Aussterweil* Zsigmond üzletébe és onnét negyvennyolc koronát lopott el.

A bíróság, mely *Köller* János törvényszéki bíró elnöklété alatt ítélkezett, *Barna* Gergelyt *Szokolczay* Lajos alügyész indítványára *hét hónapi börtönrre* ítélte, melyből egy hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek számított.

A kikapós menyecske és a lelkiismeretes bíró.

(Egy válópör aktáiból.)

Arad, március 8.

Kényes és nem kevésbé pikáns természetű ügy foglalkoztatja most egyik alföldi város intelligenciáját. Az eset hőse egy törvényszéki bíró, az egyik polgári tanács elnöke, aki válópörökben szokott döntené. A felekkel nagyon kurtán bánik el és főképen akkor kerülhetetlen, mikor házasságtörésről van szó. Miután maga is nős ember, ilyen esetekben nem ismer kiméletet, hanem feltétlen kimondja a választ, amint beigazolást nyert, hogy a házastársak valamelyike megszegte a hűségi fogadalmat.

Annál nagyobb feltűnést keltett aztán, hogy egy olyan válópörben, amelyben az egész város tudott és beszélt az asszony botrányos viselkedéséről, nem választotta el a válófeleket, mert a házasságtörés nincsen kézzelfogható módon bebizonyítva. A férj egy fiatal állami tisztviselő, a ki nejét nem egyszer kapta rajta a szerelmi találkán, kétségbeesve fordult a bíróhoz:

— Az istenért, uram! Hiszen még az iskolásgyermekek is mutatnak rám, hogy én vagyok az az ember, akit a felesége lépten-nyomon megcsal. Nem csak urakkal és fiatal jogászokkal, hanem munkásokkal és kocsisokkal is volt már viszonya.

A bíró ridegen felelt:

— Tessék ezt bizonyítani!

— Legalább husz olyan levelet csaltam a keresetbe, amelyben a feleségem azt igéri, hogy okvetlen elmegy a rendesvoursra.

— Csakhogy a felesége azzal védekezik, hogy egyik esetben sem váltotta be ígéretét.

— Miután a bíró ur nem hisz nekem, kötelezzem magam, hogy száz bizonyítékot szerzek egy év alatt.

A napok multak és férj még mindig nem állhatott elé konkrét bizonyítékokkal. A mult héten azután segítségére jött a véletlen.

A fiatal menyecske az utóbbi idzben egy fiatal, alig husz éves bankhivatalnokkal ismerkedett meg, a ki 4000 koronát sikkasztott, hogy a szép asszony kegyeit megnyerhesse. Célját elérte ugyan, azonban csakhamar rájötték a sikkasztásra, mire a fiatal tisztviselő eltűnt a városból. A rendőrség mindenütt kereste és házkutatást tartott a bankhivatalnok anyjának, egy városi mérnök életes özvegyének lakásán is. Az özvegyasszony könnyezve mondta, hogy ne nála keressék a fiát, hanem Ő, államhivatalnok feleségénél, mert az kergette őt a szerencsétlenségbe és ott tölti az éjszakát is. A rendőrök most már a menyecske lakására mentek, ott azonban a szobaleány tudtukra adta, hogy a nagysága a városi erdőbe hajtattott egy ur társaságában kocsin.

A hatóság emberei erre a bérkocsit vették üzőbe s körülbelül egy órai hajsza után ráakadtak egy kis vendéglő előtt. Épp akkor ült vissza a kocsi a nő és a férfi. Azonban ez nem a bankhivatalnok, hanem a válópörben döntő *polgári tanács* elnöke volt. A bíró zavarában azt mondta, hogy a mellette ülő nő a felesége és tiltakozott az ellen, hogy őt beki-sérjék. A rendőrök ismerték a menyecske férjét és természetesen nem hittek a bírónak, aki kénytelen volt engedni és pár perc múlva már az egész város beszélt a botrányról.

A legérdekesebb a dologban a bíró védekezése. Ő ugyanis azzal mentegőzik, hogy amióta a férj kérését megtagadta, *nem volt nyugodt a lelkiismerete* és szennélyesen akart meggyőződni arról, hogy vajjon a nő csakhogy megszokta-e szegni a hűségi esküt?

SPORT.

+ *Maione Vincenzó* vívóakadémiája. *Maione* Vincenzó aradi vívómester, mint minden évben, az idén is vívóakadémiát rendez. A március 18-án megtartandó vívóakadémia már annyival is inkább sikerültnek és érdekesnek ígérkezik, mert most szokatlanul sok idegen vívómester fog benne részt venni. *Bartelli* Giovanni kassai, *Armentani* Edvárd szegedi, *Dusbaba* csabai és még két fővárosi olasz vívómester ígérte meg lelvételét. Sportkörökben élénk érdeklődéssel tekintenek a vívóakadémia elé, melynek az idén is előre áthatólag oly nagy közönsége lesz, mint az előző években volt.

+ Az aradi országos tornaünnep. Az Aradon megtartandó hetedik országos tornaünnepélyre a jelentkezés folyó hó 15 én jár le. Eddig a szegedi, soproni tornaegyletek a budapesti egyetemi athlétikai klub, a budapesti torna klub, a budapesti III. kerületi torna és vívó egyület, a budapesti post. és távirtda tisztek sport egylete, az ep-rjesi tornaegylet, a magyaróvári gazdasági akadémiái torna egyület, a kolozsvári athlétikai klub jelentették be részvételüket. Az ardi tornaegyletnek szintén e hó közepéig kell jelentkeznie. E végből az elnökség következő felhívást bocsájtja ki működő tagjaihoz.

Kedves Tornászársak! A Magyarországi Tornaegylet Szövetsége VII-ik szövetségi országos tornaünnepélyt f. évi május 21, 22. és 23-án, a pünkösdi ünnepek alatt Aradon tartja meg. Ezen ünnepegy rendezését a Szövetség az Aradi Tornaegyletetre bízta. A székes fővárosi és vidéki testvér-

egyesületek közül sokan számos taggal készülnek e szép ünnepélyre; a vidéki tornászársaink szívesen meghozzák az anyagi és időbe' i áldozatot, hogy a magyar nemzeti tornászának szolgálatot lehessenek. Nekünk aradi tornászoknak, akik az ünnepély székhelyén vagyunk, tömeges részvételünkkel kell az ünnepély fényét emelnünk s legalább 60 tagból álló csapattal kell sikra szállnunk. Teljes bizalommal fordulunk hozzátok kedves tornászársak mint a vendéglátó egyesület összes működő tagjaihoz, hogy ezen hazafias és szép ünnepélyben, mely első sorban Arad város és az „Aradi Tornae egyesület“ ünnepe, minél nagyobb számban résztvenni szíveskedjétek, hogy ezáltal is bebizonyítsuk azt, hogy a magyar tornász szép ügyének lelkes hívei és buzgó műkedvelői vagyunk. Azon reményben, hogy hazafias szép ünnepélyünkre aláírástokkal jelentkezni fogtok, maradjunk Aradon 1904. évi március hó 8-án, tornászársai hazafias üdvözléssel: *Urbán Iván*, elnök. Dr. *Steinitzer Pál* alelnök. *Nagy Sándor* titkár művezető.

A politikai helyzet.

(Hangulatok a Ház folyosóján. — Technikai obstrukció. — A miniszterelnök indítványa. — Az indoklás a parlamentben. — A szabadelvű párt egységes állásfoglalása. — Mit határoztak a díszszidensek? — Apponyi intrikái.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 8.

A képviselőház mai ülésén a többség elfogadta *Perczel Dezső* házelnöknek azt az indítványát, hogy *Tisza István* gróf miniszterelnök a holnapi ülésen a napirend előtt elmondhassa a házszabálymódosításra vonatkozó indítványának az indoklását. Ezzel a parlament többsége megvívta az előcsatát a tömör sorokban felvonuló kisebbséggel, és megvívta, örömmel konstatálhatjuk ezt, teljes sikerrel.

A szabadelvű-párt ma este értekezletet tartott, a melyen a mai nyert csata fölött érzett öröm, kettőzve a miniszterelnök nagyszabású beszéde által előidézett hatástól, elementáris erővel tört ki. *Tisza István* széles ecsetvonásokkal rajzolta le házszabálymódosító indítványának szükségességét, s a siker, melyet elért, páratlan volt. A szabadelvű-párt, mint egy ember állott az indítvány mellé, s ha a jövő perspektívájába vetett pillantás nem csal, úgy el lehet mondani, hogy *Tisza István* a legkedvezőbb kilátások mellett kezdi meg nagy harcát.

Hogy sikert arasson, ezt bizonyára kívánni fogja neki minden józan hazafi, mert az ő kudarca most az alkotmányt mélységes veszedelmeknek tenné ki. A liberális párt minden eszközzel azon lesz, hogy az indítvány csütörtökön tárgyalható legyen. Hogy azután mi történik, az mindenképpen az ellenzék magatartásától függ.

Tisza István egyelőre mitsem árul el abból, hogy mit szándékozik csinálni a közel jövőben.

A mai nap eredményeit az alábbi távirati tudósításunk mondja el:

Tisza indítványa.

Amint a közönség tegnap meghallotta, hogy a t. Házban ismét felütötte fejét a technikai obstrukció s az ezzel járó izgalmas, botrányos jelenetek: hihetetlen gyorsasággal szökött fel a karzati jegyek ára. A háznagy hivatal ma reggel erősebb ostromnak volt kitéve a közönség

részéről, mint *Vladivosztok* és *Port-Arthur* a japánok részéről.

Osztogatták is a karzati jegyeket, a mig csak tellett s boldog volt, a ki korábban jött, vagy a kinek erősebb volt az ökle és ennek segítségével előbbre tolakodhatott az egymást lökdöső, sűrű embertömeg között.

Mig odakünn ilyen elkeseredett harc folyt a jegyekért, benn a folyosón is, már a kora reggeli órákban tombolt a harcazaj. Az ellenzéki pártoknak tegnap esti határozata után a képviselők teljes fegyverzetel, a technikai obstrukció fegyvereivel vonultak fel és a kisebbszerű ágyukat, még az ülés megnyitása előtt, a folyosón sütögették el.

Lengyel Zoltán ismét elemében van. Nagy dirrel-durral járkel a folyosón, rázza az ökleit, számbaveszi a harcosokat és lázasan készíti előre a névszerinti szavazást kérő iveket. Már egy egész csomót szorongat a markában. Annyi iv, hogy legalább is három ülésre biztosítva van a — névszerinti szavazás.

Az egyesült ellenzéki pártok harcosai még tegnap este előre megállapították a mai haditervet, melynek az a lényege, hogy *Tiszát* nem engedik szóhoz. Egyelőre hat napirend előtti felszólalás van biztosítva. *Polónyi Géza*, *Ugrom Gábor*, *Holló Lajos*, *Zbóray Miklós*, *Nessi Pál* és *Visontai Soma* vállalkoztak a napirend előtt szóvá tenni a *Tisza* indítványát. *Lengyel Zoltán* már a markában szoritja a hat darab névszerinti szavazást kérő ivet. Hatszor névszerint szavazni pedig még az obstrukciós uraknak is unalmas. De hát most minden jó. A fő az, hogy hecc legyen, hadd mulasson az — ország.

A jobboldali folyosókon nem kevesebb az elszántság. Itt is nagy a sürgés-fürgés s minduntalan megnyívnul a harci kedv. *Gajári Géza* viszi a szót.

— Nem lesz semmi baj! — mondja hangosan, hogy a tulsó oldalra is áthallják. — *Tisza* nem olyan legény, a kit egykönnyen leverhetnének. Ne féltsétek ti *Tiszát*!

A mint hogy a miniszterelnököt nem is kellett féltetni, mert már a mai ülésen igen hosszan felszólt és újból alaposan elbánt az obstrukcióval.

Pedig az ellenzék azt hirdette, hogy *Tiszát* nem engedi mindaddig szóhoz jutni, mig a házszabályok módosítására beadott indítványának sorsa el nem lesz döntve. *Tisza* beszélt ma és beszélni fog holnap is: holnap indokolja meg az indítványát. Ebben már a Ház a mai ülés végén megegyezett.

Az indoklás a Ház előtt.

Az ülésnek ez az érdekes része a következőképp folyt le:

Perczel Dezső elnök azt a napirendet hozta javaslatba, hogy a miniszterelnök a holnapi ülés elején indokolja meg a házszabályok tervezett módosítására vonatkozó indítványát. (Nagy zaj balról).

— Nem engedjük meg!

— Azt szeretnénk látni! — kiáltozzák.

Polónyi Géza szólásra jelentkezik s a baloldal sűrű és viharos közbeszólásaitól kísérve támadja a miniszterelnök indítványát. *Tiszát* azzal vádolja, hogy megszegte a paktumot, végezetül pedig kijelentette, hogy az ellenzék minden elképzelhető eszközzel harcolni fog az

indítvány módosítása ellen. (Szünni nem akaró Ugy van! — kiáltozás és helyeslés balról).

Tisza István gróf miniszterelnök nyomban felállott és igen hosszasan válaszolt *Polónyinak*. Az ellenzék beszéde elején mindenáron megakarta zavarni, de nem sikerült, s így *Tisza* akadálytalanul elmondhatta mindazt, amit akart, a jobboldal élénk figyelme és sűrű helyeslése közt.

A miniszterelnök sorra cáfolta *Polónyi* vádjait. Majd kijelentette, hogy a mult kormány alatt megalkotott házszabályreform összes premisszái tévesnek bizonyultak. A Ház egyes tagjainak viselkedése beigazolta azt is, hogy nemzeti veszedelmet képez, ha ezekhez a házszabályokhoz tovább ragaszkodunk. Egyenesen hazafiúi kötelesség, hogy az ország sorsát a kritikussá vált veszedelemből kiszabadítsuk. Ezt — ugymond a miniszterelnök — igyekezni fogunk megtenni olyképp, hogy ne menjünk a másik tulásba, hogy biztosítsuk a szólásszabadságot és biztosítsuk a nagy parlamenti küzdelmek lehetőségét is, a melyeknek lehetetlenné tétele bizonyára nem volna az ország érdekében. (Helyeslés.)

Ezt a közéletet meg kell keresni, meg kell találni, és annak idején, ha a végleges reformra kerül a sor, a dolog természeténél fogva a Ház által kiküldendő bizottság, melyben az összes pártok képviselve lesznek, fogja a házszabályok végleges reformját kidolgozni.

— Én megjegyzem előre mint meggyőződésemet — fejezte be szavait *Tisza* — és ehhez hozzá szegeztem magamat, hogy én nagy hibának tartanám, ha e bizottság minden egyes tagja nem volna azon becsületes törekvéstől áthatva, hogy igyekeznünk kell oly megoldást találni, amely pártkülönbség nélkül az alkotmányossághoz és a parlamentárizmushoz igazán ragaszkodó komoly elemeknek megnyugvást nyújt. (Hosszas éljenzés, taps jobbról.)

Lengyel Zoltán szólani akar.

Perczel Dezső elnök: Nem adhatom meg a szót, mig a miniszterelnök ur indítványa elintézve nincs. (Zajos helyeslés jobbról.)

Lengyel Zoltán: Engedelmet kérek... Azt hiszem, jogom van beszélni.

Felkiáltások (jobbról): Menjen ki!

Lengyel Zoltán: Nem megyek ki! Kikérem magamnak az ilyen hangot. (Zaj.) Különbben a szavazás után azért is beszélni fogok. (Nagy zaj.)

Perczel Dezső elnök felteszi szavazásra a kérdést.

A többség elfogadja az elnök indítványát s így a miniszterelnök a holnapi ülés elején meg fogja tenni az indoklást.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Az országos szabadelvű-párt ma este fél 8 órakor óriási érdeklődés közt, rendkívül lelkes hangulatban lefolyt értekezletet tartott, a melyen *Tisza István* gróf miniszterelnök nagy hatású beszédben indokolta a házszabályok módosításának szükségességét.

Az értekezletet *Podmaniczky Frigyes* br. pártelnök nyitotta meg s nyomban átadta a szót a miniszterelnöknek.

Tisza István abból indult ki, hogy a mennyire szükséges a parlamenti csaták szabadságát és lehetőségét fenntartani és módot nyújtani arra, hogy a hol nagy kérdések nagy hullámokat vetnek a nemzeti közvéleményben, a parlamenti csaták hosszú időn át is folyhassanak: ép anynyira megöljön az igazi parlamentárizmusnak az ellenállás, a mely névszerinti

szavazások, zárt ülések és más, ehhez hasonló fegyverek kihasználásában nyilvánul meg. Ez súlyoszi le a parlamentet oly látványossággá, melyek abban különböznek egyéb piaci látványosságoktól, hogy azoknál még sokkal, nagyon sokkal unalmasabbak.

Minden lépés, amit e jelenségek megtörésére teszünk, egy-egy szolgálat, amelyet teszünk a tartalmasabb, komolyabb ellenzéknek is, melyet arról a szereplésről, hol reá az ország érdekében szükség van, leszorítanak. Leszorítanak pedig azok a jelenségek, amelyekben az ellenzéknek nem a legjobb szónokait, legképzettebb, legtartalmasabb tagjait illeti meg a vezetés, hanem azokat, kik a legnagyobb lármát képesek kifejtteni. (Élénk helyeslés és tetszés.)

A parlamentárizmus soha sem fájult volna el annyira nálunk, ha a közelmúltban az elnöki jogok kezelésében egy nagyon engedékeny módszer meg nem honosult volna. (Zajos helyeslés.) De igazságosnak kell lennünk. Képzeld el magát bárki az elnöki székben és gondolja meg, hogy ha egész súlylyal és nyomatékkal lépne fel a házszabályok alkalmazása terén, ez oly határokba ütköznék, hol maga a házszabály megtagadja a segítséget.

Feltétlenül szükséges tehát az elnökséget felruházni a hatalom oly eszközeivel, amelyekkel rendelkezik az másutt, az egész világon. (Felkiáltások: Ugy van!) Mentől jobban becsüli egy nemzet a maga parlamentjét, annál erősebb fegyverekkel ruházza fel az elnököt.

A miniszterelnök beszéde további folyamán sajnálatának ad kifejezést, hogy vannak a parlamentnek olyan tagjai, kiknek bár itt volna a helyük az alkotmány védőinek sorában, de mégis bizonyos tekintetek által vezetve a javaslat ellenzékének sorába léptek. (Tetszés.)

Azzal végzi nagyhatású beszédjét, hogy a párt igaz és szent ügyet védelmes, a mely méltó erős és tiszta lelkű, hazafias gondolkodású férfiak erőfeszítésére. Ha ez érzéssel megyünk a harcba, az erkölcsi győzelem és a nemzet elismerése nem marad el! (Általános helyeslés és taps.)

Kubinyi Géza emelt Tisza után szót. A miniszterelnök szavai után — ugymond — kell, hogy a párt minden egyes tagja becsületbeli kötelességének tartsa (Helyeslés és taps), hogy ne csak szívvel, lélekkel, hangzatos frázisokkal, de egész férfiúi érzületével azon legyen, hogy bebizonyítsa, mikép oly hitvány ember a szabadelpártban egy sincs (Zajos helyeslés), a ki a harctól megfutamodnék, hanem kitartással fog közreműködni a siker érdekében. (Taps.)

Josipovich Imre a horvát képviselők nevében fejezi ki hozzájárulását. (Élénk tetszés.)

Ezzel a párt egyhangulag elfogadta és magáévá tette a miniszterelnök előterjesztését.

A disszidensek határozata.

A disszidensek is tartottak ma este konferenciát, a melyen Apponyi Albert gróf nagy beszédet mondott.

A párt úgy határozott, hogy nem zárkozik el a házszabályoknak a szólásszabadságot nem érintő szigorítása elől, ha ezzel egyuttal a népképviselők erősítést nyer. A miniszterelnök indítványával azon-

ban tovább ment, és ők a javaslatban a szólásszabadság önkényes korlátozását látják.

Ezért az indítványt visszautasítják és minden alkotmányos eszközzel dolgozni fognak ellene.

Apponyi intrikái.

Egy bécsi lap utján nyilatkozik meg egy előkelő magyar politikus, leleplezve Apponyi Albert gróf fura szereplését a jelenlegi parlamenti válságban. A következőket mondotta: Kilépése óta tervszerűen dolgozik Apponyi Tisza ellen s most azon fáradozik, hogy maga köré gyűjtse az egész ellenzék, melyet a legszilajabb obstrukcióba hajszol. A delegáció ülésén Apponyi Albert a nemzeti aspirációk apostolaként szerepelt ismét s határozati javaslatával a magyar nyelv előjogáról a magyar ezredékben, alapos hazafiúi reklámmot csinált magának. Most úgy áll a dolog, hogy az a férfiú, aki néhány hónap előtt még a képviselőház elnöke volt, ma az ellenzék bizalmi férfia s az obstrukció vezére.

Apponyi Albert kitűnő tanítványa Széll Kálmánnak — folytatja a főt említett politikus. — Ugyanazt a szerepet játsza ő most, amelyet Széll játszott Bánffy bukása előtt, hogy olybá tüntesse fel a helyzetet, mintha benne összpontosulna a közbizalom. Apponyi addig biztatta az obstrukciót, amíg Tiszát belekergette az erőszakos rendszabályokba s most, hogy dűlőre jut a helyzet, nyíltan frontot csinál Tisza ellen, hogy megbuktassa őt s mégis beleülhessen a miniszterelnöki székbe.

Ugyancsak Apponyi szerepléséről az „Uj Hírek“ ma esti kiadásában a következőket írja: „Kormányparti részen megerősödött hangulatban várják a bekövetkező eseményeket. A pártban nagy visszatetszéssel tárgyalják Apponyi legújabb magatartását, akiről általános szabadelpárti vélemény, hogy most éppen olyan hátmögi működést fejt ki gróf Tisza István mögött, mint annakidején Széll Kálmán Bánffy Dezső báró mögött.

A szabadelpárt az Apponyi gróf szerepléséből kénytelen lesz megállapítani, hogy az örökké változó nemes gróf legújabb formaváltozása mögött titkos koalíció rejlik. Beavatottak mondják, hogy Apponyi azért fejt ki jelenleg nagyobb és kevésbé óvatos működést az obstrukciójaimes mezején, mert bizik Darányi Ignác és Széll Kálmán titkos szimpatiajában, a melyet talán helyesebben titkos hármasszövetségnek is lehetne nevezni.“

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az ipartestületi választások. Az ipartestület elnöksége a következő tudnivalókat teszi közzé: Ertesítjük az aradi ipartestület t. rendes tagjait, hogy mint eddig ezuttal is tagsági igazolvány előmutatása mellett fog történni a szavazás, még pedig akként, hogy egyik urnánál beadatnak a szavazó lapok az einökljelöltre a másik urnánál pedig az előjárósági tagokra, s így az igazolvány mindkét helyen előmutatandó. Ezen igazolványok kimutatása folyó hó 10-én már megkezdődik, s a választás befejezéseig folytonosan eszközöltetik. Így tehát a hivatalos órákon belül bármikor lehet e célból a testületi irodában jelentkezni. A testületi elnökség.

Közgyűlés előtt.

(A szinügyi bizottság teljhatalma. — A vashid. — Az Acsev. és a lóvasut. — A Weitzer-ügy. — Városi autonómia.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

A holnap délután tartandó városi közgyűlés tárgysorozatával, mint rendesen, most is foglalkozott a városi tanács, hogy megállapítsa, vajjon az egyes pontokat minő javaslattal terjessze a törvényhatóság elé. Noha a közgyűlési program nem tulságosan bő, mégis a benne foglalt érdekes pontok egyike-másika oly hosszú vitákat idézett elő a tanácsülésen, hogy a délután négy órakor kezdődött ülés csak háromnegyed hétkor ért véget.

Különösen erős vitatkozásra adott alkalmat Lukácsy Lajos dr. és társainak azon, lapunkban már ismertett indítványa, amely a szinügyek feletti teljhatalmat a szinügyi bizottságról a városi törvényhatóságára akarja ruházni. Noha ez az indítvány eléggé érthető és eléggé alapos okadatulással fejt ki ennek az intézkedésnek szükséges voltát, a tanács hosszas és izgatott vitatkozás után mégis úgy határozott, hogy a javaslatot nem pártolja, és azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy ne tegye magáévá. Ezen pont körül tehát holnapra igen érdekes vita várható.

Az elpusztíthatatlan vashid ügyében újabb halasztást kérnek a kereskedelemügyi minisztertől, mivel a terveknek a miniszteriumban való felülvizsgálata előreláthatólag hosszabb időt vesz igénybe.

Az Acsev. és a lóvasut között felmerült differenciák kiegyenlítésére, és az Acsev.-nek a városba vezető új motorosvonal engedélyezése iránti kérelmének tárgyalására a miniszteriumba e hó 11-re összehívott tanácskozáson a tanács a közlekedésügyi bizottság határozatát tette a magáévá. Az ott felsorolt feltételekhez azonban még egyet csatoltak. Ha ugyanis sikerül az Acsev. és a lóvasutársaság között egyezséget létrehozni, s ennek folytán a régi peageszerződés megújítatnék: az esetben köteles lesz az arad-csanádi vasutársaság követelési vámkülönbözet fejében minden szállított személy után két fillért fizetni.

A Weitzer-ügy honoráriuma tekintetében ugyancsak hosszú vita keltezett azon kérdés felől, hogy miután az alapítványi ügyigazgatóság és a miniszter az utólagos jóváhagyás, illetve döntés jogát ugyanis fentartotta önmagának, nem lesz-e hiábavaló munka, ha a közgyűlés meghoz egy határozatot, amelyet a miniszter a per eldőlte után tetszése szerint megváltoztat. Végül mégis arra az álláspontra helyezkedett a tanács, hogy a jogügyi bizottságnak a honorárium tekintetében hozott határozatát pártolólalag terjesszi a közgyűlés elé, anélkül, hogy a miniszternek a törvényhatóság autonómiájába való illetéktelen beavatása ellen tiltakoznék. Mert világosan sérti az autonómiát az, ha a miniszter olyan nyilatkozatot tesz, amelyben körülbelül azt mondja: Tessék határozni, mert ez a ti jogotok; én majd intézkedem úgy, ahogy nekem tetszik. Holott a törvényhatósági önkormányzat jogának leglényesebb alapelve éppen az, hogy az ily joggal felruházott városok a maguk belső ügyeit a közgyűlések által maguk intézik; a kormány csak csupán arra van joga, hogy a közgyűlési határozatot ellenőrizze, de nem arra, hogy a maga iniciatívájára, esetleg a törvényhatósággal ellentétben intézkedjék autonóm ügyekben.

HIREK.

— Személyi hír. Papp I. János aradi görög keleti román püspök Budapestre utazott, hogy részt vegyen a *Gozsdw* alap bizottságának ülésén.

— Bánffy Dezső — aktiv politikus. Budapestről táviratozzák: A jelenlegi izgatott és feszült politikai helyzet mellett is rendkívüli feltűnést kelt, hogy Bánffy Dezső báró ma lemondott főudvarmesteri állásáról. Bánffy báró ugyanis ismét az aktiv politika terére lép és egy legközelebb adandó alkalommal mandátumot szándékozik vállalni, hogy mint az *Uj párt* vezére, újra helyet foglaljon a képviselőházban.

— Ebéd a főispánnál. Urbán Iván főispán ma vendégül látta Arad város törvényhatósági bizottsági tagjainak egy részét. A felkészült sorát maga a házigazda Urbán Iván főispán nyitotta meg, aki poharát a bizottsági tagok pártkülönbség nélküli, egyetértő hazafias munkálkodásának sikerére üritette. *Edvi-Ilés* László és *Simay* István a főispán családját köszöntötték fel, *Müle* Lajos dr. pedig a főispán politikai működését dicsérte meg. *Barabás* Béla dr. szintén a főispánt és családját ültette. Az ebéd, mely a késő délutáni órákban ért véget, a következő törvényhatósági bizottsági tagok jelentek meg:

Ava Ferenc, *Barabás* Béla dr., *Boros* Vida, *Edvi-Ilés* László, *Fetter* Géza, *Pényes* Dezső, *Hegedüs* László, *Hermann* Gyula, *Herzel* Bernát, *Kneffel* Lajos, *Kabdebó* János, *Kohn* S. N. *Korbuly* József, *Kádas* Kálmán, *Lukácsy* Lajos, *Lócs* Rezső, *Marschall* Lajos dr., *Müle* Lajos dr., *Mandl* Vilmos dr., *Maresch* Gyula, *Nespera* Aladár, ifj. *Neuman* Adolf, *Neuman* Dániel, *Péterffy* Antal, *Probst* Mihály, *Rieger* Imre, *Rosenberg* Miksa dr., *Robitsch* Agost dr., *Reicher* Károly dr., *Schartner* Sándor dr., *Sarlot* Domokos, *Simay* István, *Steinhardt* Mór dr., *Szathmáry* János, *Tisch* Mór dr., *Vas* Gusztáv, *Varjassy* Lajos, *Wadovszky* Gusztáv, *Walder* Gyula, *Weisz* Sándor.

— *Khuen-Héderváry* mandátuma. A *Bud. Tud.* jelenti: A képviselőház mai ülésében bejelentették, hogy *Khuen-Héderváry* Károly gróf, ő felsége személye körüli miniszter lemondott mandátumáról. *Khuen-Héderváry* Károly gróf, mint ahogy eredetileg is tervezte volt, új választásnak veti alá magát. Tekintélyes jogász körökben ugyan azt a nézetet vallották, hogy *Khuen-Héderváry* grófnak, mint volt miniszternek, nem kell magát új választásnak alávetnie; minthogy azonban más oldalról az a vélemény merült fel, hogy ez esetben is helyénvaló az új választás, *Khuen-Héderváry* gróf, hogy e kérdésben való további kontroverziának elejét vegye, mandátumának letetésére határozta el magát.

— Az aradi közjegyzői kamara ülése. Az aradi kir. közjegyzői kamara választmánya *Bonts* Döme kir. tanácsos elnöklésével ülést tartott a melyen a *Bonts* Gyula dr. öngyilkossága által megüresedett vajdahunyadi közjegyzőség ideiglenes vezetésével dr. *Nemes* gyulafehérvári közjegyző helyettesét bízták meg. A pályázatot csak akkor hirdetik ki, ha erre vonatkozólag az igazságügyminiszter intézkedik. Szó volt arról, hogy a vajdahunyadi közjegyzőséget, a melyet öt év előtt szerveztek, szüntessék meg, s azt a dévai közjegyzőség kerületéhez csatolják, de erre nézve konkrét indítvány nem történt.

— A hercegprimás állapota. *Vassary* Kolos bíboros hercegprimás állapotában határozott a javulás. Az egyházfő nyugodtan aludt és délelőtt néhány órát karosszékeében töltött. A mai nap folyamán is sokan tudakozódtak a primási palotában.

— *Steiner* Adolf halála. Ma este egy régóta betegeskedő, szeretetreméltó öreg urat ragadott el a halál. *Steiner* Adolf magánzó, akit rokonszenves egyéniségéért, korrekt, egyenes jelleméért mindenki egyformán szeretett, ma este nyolc órakor hosszú és kínzó betegség után 66 éves korában meghalt. Az elhunyt öreg ur valaha, fiatalabb korában előkelő szerepet vitt Arad társadalmi életében, de azután egy rettenetes betegség: gyomorrák leszorította a közpályáról és ágyba döntötte a jótékonyosságáról is ismert embert. Orvosai *Herz* Andor dr. és *Vas* Sándor dr. utolsó óráiban is odaadással ápolták, de a kórt romboló munkájában megakadályozni nem lehetett. *Steiner* Adolf ezelőtt kereskedő volt, de elhagyta ezt a pályát és visszavonultan élt *Kazinczy-utcai* lakásán. Régebben választmányi tagja volt a *Lloyd-társulat*nak és a zsidó hitközség beléletében élénk részt vett. Néhány évvel ezelőtt súlyos természetű operációnak vetette magát alá Bécsben, s azóta folyton beteg volt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Igen sok aradi családot, köztük a *Vajda*, *Herz*, *Eles*, *Lusztig*, *Löffler*, *Wallfisch* családokat gyászba ejtette *Steiner* Adolf elhunytja. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a *Kazinczy-utcai* *Lustig*-féle házból.

— *Mársits* Rozina kitüntetése. A hivatalos lap mai száma a nőnevelés egyik kiváló munkásnének kitüntetéséről ad hírt, akit aradi működése révén itt is sokan ismernek. A király *Mársits* Rozina temesvári állami felsőbb leányiskolai igazgatónak a nőnevelés terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— Elhunyt kir. közjegyző. *Hász* Sándor, *Battonyai* kir. közjegyző ma délelőtt tizenegy órakor, életének negyvenkilencedik évében meghalt. Hosszu, kínos szenvedés előzte meg a halálesetet, amely *Battonyán* és *Csanádmegye* társaságaiban őszinte, mély részvételt keltett. *Hász* hosszú ideig Budapesten volt ügyvéd, s körülbelül öt év előtt nevezte ki az igazságügyminiszter *Battonyai* közjegyzővé. *Battonyán* nemcsak hivatalos minőségében, de egyéb ügyekben is bizalommal fordult hozzá a lakosság, s a közügyekben is tevékeny részt vett. Politikai tekintetben a szabadelvű pártnak erős híve volt. Kiterjedt rokonság gyászolja, köztük *Hász* Antal tótbánhegyesi birtokos, a nagylaki kerület szabadelvűpárti képviselőjelöltje. E hó 10 én csütörtökön délelőtt temetik el. A holttestet *Battonyán* szentelik be, s onnantól a tótbánhegyesi pusztára viszik, ahol a családi sírboltba helyezik végső nyugalomra. Érdekes, hogy *Csanádmegye*nek most egyetlen közjegyzője sincs; a makói közjegyzőség még *Szentes* Vidor halála óta van üresedésben.

— Új osztálytanácsos. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. *Lers* Vilmos kereskedelmi miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi jelleget díjmentesen adományozta.

— *Kosár* az aradi Tribunának. A nagylaki választás alkalmából, a melyen a románok szeretnék volna a tótokat a maguk jelöltje számára megnyerni, az aradi Tribuna a nemzetiiségek szolidaritásáról írt himnuszt, és a románok nevében kijelentette, hogy a románok az esetleg bekövetkezendő képviselőválasztásokon a szerbekkel és tótokkal közösen az ellenzéki aktivitás terére lépnek. Az *ujvidéki* *Narodnoszt* nevű szerb lap mai vezércikkében kétségbevonja e kijelentés komolyságát. A szerb lap azt írja, hogy ily eljárás okvetlenül a kormány és a magyar nép leghatározottabb ellenakcióját vonná maga után. Azon esetben is, amilyen valószínűtlen, — ha sikerrel járna az akció, a szerbek csak a románok számára szednék ki

a gesztenyét a parázsból. A románok úgy a magyarokra, mint a szerbekre nézve egyformán veszedelmesek. Elkerülhetetlenül szükséges, hogy a szerb nemzetiség őszintén és minden mellékgondolat nélkül béküljön ki Magyarország alkotmányos helyzetével. Ez az egyetlen helyes szerb politika.

— A *bodajki* választás. A *bodajki* választókerületre a választott képviselőt. Pótválasztás volt *Széchenyi* Viktor gróf szabadelvűpárti és *Perczel* Béla náppárti jelölt között. Az első választás óta, a mikor a függetlenségi kisebbségben maradtak, úgy a szabadelvűek, mint a náppártiak erősen korteskedtek a jelöltjük érdekében. A szavazást ma a *Széchenyi-párt* kezdte meg. 12 óra 15 percre volt *Széchenyi* szabadelvűpártinak 359, *Perczel* náppárti jelöltnek 310 szavazata. Késő éjjel jelenti a táviró: *Széchenyi* Viktor gróftól háromszáz szótöbbséggel megválasztották képviselőnek.

— A szerb bizottság és a háború. *Belgrádból* táviratozzák: A szerb-macedón bizottság, amelynek élén *Athanaskovits* tábornok áll, tegnapi ülésén elhatározta, hogy abbahagyja működését. A bizottságot erre az indította, hogy a mozgalom a keletázsiai háború kitörése óta Szerbia ellen irányul és Bulgáriának kedvez. A szerb bizottság megszüntette a tárgyalásokat a bolgár bizottsággal s most már csak egy ülést fog tartani, hogy elhatározza, mi történjék a gyűjtött pénzzel s a negyven izzadó bolgárral. Valószínű, hogy ezeket a bolgárokat vissza engedik Bulgáriába vagy Macedóniába.

— Fegyelmi a szegedi rendőrség ellen. *Pálffy* Ferenc szegedi polgármester, mint levelezőnk jelenti, elrendelte a fegyelmit megelőző vizsgálatot *Rainer* József főkapitány, *Koczor* János h. főkapitány és *Grohmann* Ferenc cselédügyi jegyző ellen. *Grohmann* ugyanis a törvény értelmében nincs felhatalmazva arra, hogy itéleteket hozzon és mégis gyakorolta ezt a jogot. Koczort egy hatósági bizonyítvány kiállítása körül terheli a vád, *Rainer* pedig úgy éri a vizsgálat, hogy nem gyakorolja a kellő ellenőrzést. A fegyelmi a legutóbbi közgyűlés eredménye, ahol *Pillich* Kálmán köztörvényhatósági bizottsági tag általánosságban tartott súlyos vádakkal illette a szegedi rendőrséget és kijelentette, hogy alkalom adtán be is igazolja vádját tárgyilagosan, adatokkal.

— Eljegyzés. *Reiner* Zsenikét eljegyezte *Niederländer* Hugó Aradon.

— Sikasztó polgármester. *Grácból* jelenti, hogy *Sanc-Rupprecht* város előlegpönttárában óriási sikasztás történt. *Weisz* Mihály polgármester, egyesületi elnök a sikasztó, aki az egész egyesületi vagyont ellopta. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

— *Djelad* Eddin pasa szökése. A „*Berliner Tagblatt*”-nak jelenti *Konstantinápolyból*: Megerősítést nyert az a hír, hogy a titkos rendőrségének feje, *Djelad* Eddin pasa titokban megszökött. A pasa és titkárja, mint mondják, francia tiszteknek öltözve, a francia állomáshajóra mentek, mely éppen a *Pireusz* felé gyakorlatozott. Ily módon a szökevények eljutottak *Pireuszba*. A hajólegénységnek ezért állítólag 3000 frankot fizettek. Híre jár, hogy a hajó parancsnoka, *Loti* Pierre, az ismert francia író, tudott a dologról.

— Rangos beszéd. Tanyai ember kovályog a város székepülete folyosóinak labirintjében, lévén valami hivatalos eszközöltetni valója. Sok ideig kereste a neki való hivatalt, ahol ügyét elintézhetik, míg végre beolvasta egy ajtóra kitett aranybetűs tábláról, hogy X. Y. alszámvevő. Benyit nagy féltéken és előadja ügyét.

— Tekintős aram, alásan mögkéröm, ez é a polgári szaporulati iroda.

— Mi járban van?

— A feleségemnek egy kis cselédje született, oszt mostan azt akarnám mög hatványoztatni a polgári szaporulati könyvelő irodába . . .

— Ha a halotti lepel mozog. Egy szegedi orvost a napokban keső este kihívták a tanyára halottat vizsgálni. Egy gazda fia halt meg s apja kocsiával jött az orvosért. Mikor kiértek a tanyára, az apa hozzáfogott a lovak ellátásához, az orvos pedig bement a szobába. Egy szál gyertya égett csupán a fiu holtteste mellett. Ez azonban elég volt, hogy az orvos lássa, mint mozdul meg a lepedő a jobblétre szenderült fölött. Megijedt, de később erőt véve magán, odalépett az ágyhoz és felrántotta a leplet. Nagyon kiáltott és visszahőkölt. Egy fekete macska ugrott ki a lepel alól. Az orvos hamarosan magához tért ijedségéből, leült az asztalhoz és megírta a bizonyítványt a halottól, akinek valószínűleg a bajszával játszadozott a fekete macska, az mozgatta a lepedőt s az okozta a rémületet.

— Porter cipőkészlete valóban bámulatos módon tárja elénk a mai divat követelményeit. Hölgyek és urak, akik a lábbeli beszerzésénél nemcsak a praktikus elveket követik, hanem a legújabb divat szempontjának is hódolnak, azok Porter Vilmos Nagy Áruházánál megbízhatóbb és kitűnőbb forrást alig ismernek. A Porter-cipők egyébként könnyűek, tartósak, a lábat nem nyomják, nem kinczzák és szabásuk a legjobb. Azonfelül híresek mesés olcsóságukról is. A tavaszra gyönyörű újdonságok érkeztek és ajánljuk mindenkinek, hogy a Porter-féle cipőtermékeket méltassa különös figyelemre. Postán napoként nagy mennyiségű küldetnek vidékre, a városi és megyei telefon száma 324.

— Pályázatok, betöltendő állások. Hézagpótló, áldásos célú vállalat az „Országos Általános Pályázati Hírlap”. Cselédeknek, munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségben álláskeresőknél nincsen. Ezen hiányt celszerűen, olcsóan hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely *azonnal* hirt ad az országban megüresedett összes állásokról, ez által minden álláskereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. *Szolgáltatást tesz az alkalmazást adóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tesz.* Közöltetnek a hivatalos pályázatok, árjeltesek, szállítások is. Hetenkint megjelene, minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselő, gazdasági, hivatali, pénzügyi, kereskedelmi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van. Ingyen melléklete: „Házasulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. Képviselők *fiókiadóhivatalok* vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek. 321

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner fele magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed. Mauthner Odön cs. es. kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller utca 83, mindenkinek ingyen megküldi. Kiründer tisztított, legnagyobb csiraképeséggel bíró, fajtisza magvak arai alacsonyak. Különösen felemlítendő az impregnált takarmányrépamagok és a legnemesebb gabnafélék dus váasztéka. 3440

— **Házassági célból ismerkedni legbiztosabban** lehet „Házasulandók Lapja” útján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legelőszzerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot ferfiaktól, különböző hozományú nők től tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „Országos Általános Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokát. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. 326

— **Szoba illatok a legfinomabb minőségekben.** 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisznál Aradon. 44

VÁROS ÉS MEGYE.

Arad a múlt hóban.

— A polgármester jelentése. —

Instilóris Kálmán polgármester a város közigazgatási menetéről 1904. évi február hóra vonatkozó jelentését a következőkben terjeszti elő:

Közegészségi viszonyok hasonlóan az előző havihoz, kielégítő alakultak. A heveny fertőző betegségek sem szaporodtak. Az összes halálozások 10 esettel, a városi illetőségűek halálozása 4-ei

emelkedett. Az njszlöltek száma az utóbbi 44 el, haladta meg. A városi halálozásból esik a csecsemő korra 26%, a gyermek s ifjú korra 15 százalék, a felnőtt korra 38 százalék, az előrehaladt korra 26 százalék. A hurutos lobos légző szervi betegségek, az influenzás lázak voltak kiváló számban, a gumókors s a csusz gyakrabban tapasztaltatott. Heveny ragályos kór formák egyes vagy szórványos esetekkel voltak bejelentve. Előjött a difteritis, to rokgyík 10 esettel, a vörheny 4, a kanyaró 1, a typhus és hökhorut két-két esettel, a bárányhimlő ötször. A trachomas betegek száma volt január hó végén 7, szaporodott 5, gyógyult 3, maradt 9, a kórházban kezeltetik 5, idegen 4. Elhalt összesen 108 egyén, 64 férfi, 44 nő, az elhaltak között helybeil 96, idegen 12. Öngyilkosság előjött 5, halva született 12. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000:21.8. A megyei kórházban ápolatott 644 egyén, az izraeliták kórházában 19, összesen 663, ezek közül gyógyult 188, javult 165, meghalt 23. A népesedési viszonyok a múlt havihoz képest javultak. Élve született 140, 77 fiu, 63 leány, törvényes 123, törvénytelen 17. A születések évi aránya 1000:31.1. Házasság kötött 40

A személy és vagyonsbiztonság nagyobb mérvű bűnesetek által megzavarva nem volt. A 18 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 18 esetre nézve kinyomoztatott. A kihágási bíróságnál január hóról elintézetlen maradt 40 ügy, február hóban lefolyt 205, ebből elintézetett 197. elintézetlen maradt 48. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elintézetett 28. Beiratott 711 cseléd. A városi szegény apo dába elhelyezve volt 116 egyén, február hóban felvétetett 4, maghalt 2, maradt e hó végén 118. Előmezesőkre 3425 adag meleg étel és 3459 adag kenyér adott ki. A havi segélyben részesített városi szegények száma volt január hó végén 643, február hóban felvétetett 5 egyén, maradt e hó végén 648 városi segélyezett.

Tíz egy esetben volt, nagyobb arányt azonban egy sem öltött. A községi bíróságnál január hóról tárgyalás alatt nem maradt ügy, február hóban befolyt 932, elintézés alatt állott összesen 932 elintézteit 932, tárgyalás alatt nem maradt. Végrehajtás fogana osztatott 274, árverés tartatott 1. A katonai ügyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodás ra és távozásra jelentkezett 115 közös hadseregbeil és 7 honvéd tartalékos. Onként besoroztatott 1. A póttartatékba helyeztetett 6. A város terhére vendéglőkben elszállásolatott 2 tabornok, 7 törzestiszt, 14 főtiszt. A kapitányi hivatalnál mint iparhatóságánál iparjogositványt nyert 8 iparos, 19 kereskedő, iparát áthelyezte 11 iparos, 8 kereskedő, megszüntette 7 iparos, 8 kereskedő. A tancnclajstomba bejegyeztetett 5 iparos, 3 kereskedő tanonc, felszabadult 6 iparos, 4 kereskedő tanonc, a vi szony megs ünt 2 iparos, 1 kereskedőnél. Iparkihágási ügy tárgyalatott 21, bünttetett 2 iparos, 19 kereskedő. Munkakönyvet kapott 71 segéd, azzal je ontkezett 86. ideiglenes bizonyítványt nyert 2, azzal jelentkezett 4. Nem a város közönsége által tartott dajkaságba adott gyermekek száma volt január hó végén 5, februárban bejelentetett 3, anyjának visszaadatott 4, elhalt 1, maradt e hó végén 68.

Állami adó befolyt pénzben 134806 korona 10 fillér, leírás utján 1318 kor. 70 fill., betegápolási pótdadó pénzben 4001 kor. 41 fill., hadmentességi díj pénzben 62 kor 68 fill., jog- és bélyegileték pénzben 1071 kor. 30 fill., százazéri költség pénzben 2018 kor. 36 fill., kamarai díj pénzben 4628 kor 82 fill., községi adó pénzben 74733 kor. 50 fill., utadó pénzben 7657 kor. 66 fill., átírási díj pénzben 4966 kor., 39 fill., csatornazási költség pénzben 17828 kor. 34 fill., idegen közadó pénzben 1331 kor. 61 fill.

A házi pénztár bevétele volt 190298 kor. 87 fill., kiadása 148115 kor. 60 fill., maradványa 42183 kor. 27 fill. Az utépitési alap bevétele volt 20068 kor. 82 fill., kiadása 6503 kor. 1 fill., maradványa 13565 kor. 81 fill. A különféle alapok bevétele olt 992575 kor. 91 fill., kiadása 53172 kor. 55 fill., maradvány 9 39403 kor 36 fill. A sorompóknál szed tt kövezetvam folyt be 3669 kor. 98 fill., helypéaz folyt be 3831 kor. 18 fill., összesen 7501 kor. 16 fill., kiadás volt 2118 kor., 27 fill., marad tiszta jövedelem 5382 kor. 89 fill. 1904 évi január és február hóban befolyt kövezetvam 7719 kor. 10 fill., helypéaz 7667 kor. 68-zesen 15386 kor. 10 fill., kiadás volt 4178 kor. 78 fill., marad tiszta jövedelem 11212 kor. 32 fill.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Marik János Gygye. Az aradi kir. törvényszék büntető-tanácsa, a mint ismeretes, nem helyezte szabadlábra Ujhelyi Lipót gyilkosát, Marik Jánost, azzal az indokolással, hogy a pótmagánvádló élhet a véddal. A mint értesülünk, a meggyilkolt családjának nevében Nagy Sándor dr. ügyvéd bejelenti a törvényszéknek, hogy *átvésszi a vádat.* Ennélfogva Marik fölött, dicára az igazságügyi orvosi tanács véleményének, rendes esküdtszéki tárgyaláson fognak ítélkezni, a melyen azonban a vádhatóság nem vesz részt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közöny tudósítójától. —

Uj-Arad, március 8.

Az időjárás még mindig kedvezőtlen a tavaszi munkák megkezdésére, mert ha a nedveség felszikkadt, a föld felső rétege megfagyott és ez okozza az akadályt.

Az üzlet egyebekben a régi. B-hozatal az utak javulásával nagy volt ma és elkelt mintegy 2000 mm buza és 1000 mm. tengeri jól fizetett napi áron.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.80—7.90.

Buza közép 7.50—7.70.

Tengeri 4.90—4.95.

Rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.

Arpa névleges jegyzés 4.80—5.00.

Zab névleges jegyzés 5.10—5.20.

Irányzat változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 8.

Delítőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv győge. Bagyadt irányzat mellett 8000 métermázsza került forgalomba, közben 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek kagyadtak. Időjárás esős.

Értéktőzsde. Berlin 1¼, Páris 15 olcsóbb.

Zárlat 12 órakor:

Buza áprilisra	8.54—8.65
Buza októberre	8.45—8.46
Rozs áprilisra	6.73—6.74
Rozs októberre	6.80—6.82
Zab áprilisra	5.79—5.81
Zab októberre	5.88—5.89
Tengeri májusra	5.44—5.45
Tengeri júliusra	5.56—5.57
Repce augusztusra	11.50—11.60

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.54—8.55
Buza októberre	8.46—8.47
Rozs áprilisra	6.71—6.72
Rozs októberre	6.77—6.78
Zab áprilisra	5.77—5.78
Zab októberre	5.84—5.85
Tengeri májusra	5.42—5.43
Tengeri júliusra	5.56—5.57
Repce augusztusra	11.50—11.60

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	627.—
Magyar hitelrészvény	735.50
Leszámitolóbank részvény	449.—
Rima-Murányi vasmű részvény	450.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	628.—
Közuti vasut	57.50
Városi villamos vasut részvény	314.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 8. —

Magyar elsőrendű. Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 118—120 fillérik; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérik; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 124—125 fillérik; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 123—124 fillérik; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 122—123 fillérik.

Szerbiai. Nehéz páronként 280 kil. rammon felüli súlyban 124—125 fillérik; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 123—124 fillérik; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 120—122 fillérik.

Sertésleltétel. Március 5. napján volt készlet 18,443 darab, március 8. napján főlhajatott 1567 darab, március 6. napján elszállítatott 488 darab, március hó 7. napján maradt készlet 19,542 darab.

A hízott sertésüzlet irányzata: Kellemes.

INGYEN

adom a „Jövendő“ előző évfolyamát 10 diszkötésű kötetben s diszes tokban mindazoknak, kik a „Jövendő“-re folyó évre 12 koronát előfizetnek.

Állandó

Olcsósági tárlat

könyvek, hangjegyek és képekben.

Rendkívül előnyös alkalmi vételek! Új és régi rézmetszetek, szinnyomatok, akvarellek stb. óriási választékban; chicagói remek színes műlapok meglepő jutányos áron.

Egész könyvtárak

vétele és eladása; olvasó egyleti könyvtárak olcsón való kiegészítése. Egész orvosi könyvtár negyed árban kapható. — Nagymennyiségű francia és angol könyvek igen olcsón eladók.

Irodai cikkek, papírneműek, írószerek stb., az összes festőkellékek elsőrendű minőségben. Posner-féle üzleti könyvek teljes raktára.

Keresem

az „Uj Idők“, „Kakas Márton“, „Fliegende Blätter“, „Vasárnapi Ujság“ és Meggendorfer utolsó évfolyamait 1903. évig bezárólag fizve vagy kötve.

Jókai összes műveinek**Nemzeti kiadása**

100 kötetben, félbőr kötésben kifogástalan állapotban antiquarice kapható.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben az összes újdonságok azonnal kaphatók. Magyar, német, francia és angol irodalom. Havi kölcsöndíj 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként 8 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Pontos kiszolgálás vidékre is.

Új teljes magyar és német jegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk vidékre bérmentve.

30,000 kötetes

zenemű kölcsöntár,

melyben szintén minden újdonság azonnal kivehető. 259 oldalas zenekölcsöntári jegyzék. Vidéki bérlők is a legelőzékenyebb kiszolgálásban részesülnek.

Kiváló tisztelettel:

104

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, antiquariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városi és megyei telefon: 385.

REGÉNY-CSARNOK.**A mellé.**

(Amerikai történet.)

Irtá: Adeler Miksa.

(5)

(Folytatás.)

II.

Mikor Mary megint magához tért, s tört szavakban elmondta szegényének s megaláztatásának történetét, az anyja annak az erősítéssel csillapította le s vigasztalta meg, hogy soha többé egymástól elválni nem fognak. Keserű szavakba ítélte el Newton viselkedését, s azt mondta, hogy az őrnagy be fogja látni, hogy tévedt, s hogy visszavonja rut vádját.

— De soha rá nem fog jönni az igazságra anyám!

— Miért ne? — Hol vetted a tüt, Mary?

— Ne kérdezd anyám, nem mondhatom meg.

— Talán találd s tréfából tüzted fel!

— Nem, nem, — felelte Mary, — ajándékba kaptam... nem mondhatom meg kitől... s azt hittem, joggal hordhatom. Kegyetlen, ah, nagyon kegyetlen dolog ez! — s megint megérett a könnye.

— S ki volt képes rá, hogy ilyen aljasságot kövessen? — kérdezte az anyja.

— Édesanyám, még csak azt sem mondhatom meg!

— De Mary, hiszen ez bolondság. Nem szabad saját magad miatt, én miattam elhalgatnod a gonosztevő nevét.

— Soha, soha nem mondom meg; inkább meghalok!

— Talán Willits Tom volt?

— Ne kérdezz anyám, — felelte Mary el-tökélten. — Ha az az ember, aki megcsalt, elég gyáva és gazember ahhoz, hogy ilyen helyzetbe hozzon, s akkor még hideg vérrel legyen a tanuja a szegényeknek: akkor én elég bátor és hűséges leszek, hogy elviseljem egymagam a keresztet. Inkább kell nekem ez a szenvedés, mint az ő lelkiismerete.

E pillanatban Willits Tom kopogtatott az ajtón.

— Willits Tom van itt, anyám, — szólt Mary felkelve. Mond neki, hogy nem akarom látni. Mondd neki, hogy soha be ne tegye a lábát ebbe a házba. Mondd neki, — folytatta Mary a felindulástól izzó arccal s nagyot dobantva lábával, — mondj neki, hogy gyűlölöm, mert álnok, aljas gazember!

S vad, szenvedélyes könyáradattal roskadt vissza a székre.

Englené az ajtóban találkozott Tommal. Az ifju tele volt aggodalommal s rémülettel, de ujjongott, mikor megtudta, hogy Mary biztonságban van. Englené megmondta neki, hogy Mary nem akarja látni. Tom magán kívül volt a fájdalomtól s azon esengett, hogy csak egy szót szólhasson.

— Tud valami erről a csunya históriáról, Willits ur! — kérdezte Englené, aki Mary szavaiból azt következtette, hogy Tom a bűnös.

— Becsületszavamra mondom, hogy sem mit sem tudok róla. Hallottam Newton durva szitkait, láttam a mellét ott feküdni a földön s mikor Mary elszaladt előlem, utána siettem csodálkozva s azt kérdezve magamtól, hogy mit jelent mindez.

— Mary nyilván őnt fogta gyanuba s azt hiszi, hogy őn az oka a szerencsétlenségnek. Bizonyítsa b neki, hogy ez nem igaz. Amíg ez meg nem történik, nem fogja őnt maga elé ereszteni. Saját maga s a lányom miatt kérem őnt, mondja meg az igazat, ha tudja, vagy legalább is iparkodjék kideríteni.

Tom szomorúan s kábult fejjel ment el. Tehát Mary őt fogta gyanuba. Nem csoda ezután, hogy olyan ridegen bánt vele. Tom fontolgatta a dolgot, de sehogy sem tudott rájutni a nehézségek megoldására. A dolog így állt: Ő küldött Marynak egy karkötőt s a lány megígérte, hogy azt viselni fogja. Lehetetlen, hogy a karkötő helyett a mellű kerüljön volna abba a dobozba, amelyben Tom elküldte az ajándékát. Nem; a saját szolgálója adta át a dobozt Marynak s elhozta érte a köszönetét. Azután meg — ki lehetne olyan aljas, hogy egy szép, fiatal lánygyal ilyen gaz csinyt kövessen el? Tom sehogyan sem tudott klokosodni a

helyzetből s nagy zavarában másnap reggel elment Ricketts orvoshoz.

Az orvos éppen olyan tanácstalan volt, de ő legalább biztosan meg volt győződve, hogy gonosz esiny rejlik a dolog mögött. Feltette magában, hogy kibogozza a titkot s azzal kezdte, hogy elment látogatóba Maryhoz. Egyedül ment el hozzájuk.

Englené a diványon ült s keservesen sirt. Mary halovány, szomorú, de elhatározott arccal állt szemben egy udvarias beszédű emberrel, aki ezer bocsánatkéréssel s olyan mozdulatokkal, amelyek elárulták, hogy szegényli a megbizását, tartott oda Mary elé egy irást s kérte, hogy menjen vele.

Az az ember a rendőrtiszt volt s a kezében levő irás az elfogásra való parancs.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Március 9. Szerda. Róm. kath. naptár: Franciska. — Protestáns naptár: Franciska. — Görög-keleti naptár (február 25.): Taraz. — A nap két óra 11 perckor, nyugszik 5 óra 39 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllyemúzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, elvélve csapadék.

Március 9. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Március 10. Az új-szent-anna népbank részvénytársaság rendkívüli közgyűlése délután 2 órakor.

Március 11. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Március 13. Az aradi ipartestület közgyűlése délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor. — Az aradi kereskedőifjak betegsegélyző-egylete közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi iskola.) — A Viktória takaré- és hitelintézet részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete aradi fiókjának közgyűlése délután 3 órakor (Városház.) — Gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálója. — Az aradi honleányok műkedvelői előadás és táncal egybekötött szabadság-ünnepe (Városliget.)

IDEGENEK ARADON.

— Március 7. —

Fehér Kereszt szálloda Littke Sándor pezsgógyáros Pécs. — Fleischmann Emil utazó Budapest. — Krammer József utazó Budapest. — Kuthn Artur utazó Bécs. — Fábán János utazó Bécs. — Fenyes Adolf bizt. ellenőr Budapest. — Bienenstock Jakab bérlő Borossebes. — Scher Bernát utazó Bécs. — Vadász Sándor utazó Budapest. — Küller József utazó Bécs. — Erlich Sándor utazó Budapest. — Hauszt József utazó Budapest. — Rajna Adolf utazó Szeged.

Központi szálloda. Seidner Samu birtokos Berzova. — Barók Odón utazó Budapest. — Resek Károly utazó Prága. — Schneider György utazó Berlin. — Albert Károly utazó Bécs. — László Lajos utazó Budapest. — Szende Ignác utazó Budapest.

Nemzeti színház.

Bérlés 153. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1904. évi március hó 9 én:

A vándorlegény.

Nagy operette 3 felvonásban. Irták: West és Schnitzer. Fordította: Faragó Jenő. Zenéjét szerzte: Eysler Edmund.

SZEMÉLYEK:

Fülöp herceg	Bejzli Gy.	Ocull	Singhoffer V.
Lola, neje	Fóti Frida.	Csepü	Békassy Gy.
Nikkel	Ligeti V.	Libuska	Pajor Agnes.
Oleander	Fekets A.	Bonifác	Németh J.
Polgármester	Juhász S.	Kancsós	Győre Alajos.
Straubinger	Polgár S.	Vándorlegény	Juhász József.

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Mindazokkal, akiket illet, ez uton tudatom, hogy nőm, szül. Spitzer Ilona ellen a válpört a mai napon dr. Králitz Lajos ügyvéd ur utján megindítottam.

Arad, 1904. március hó 8-án.

Szóke Arthur.

Dengelegy és Stern

Értesítések

Aradon, Atzél Péter-utca, Színház épület.

Mértékszerűtlen rendelések a legújabb divat szerint kifogástalan csinos kivitelben készíttetnek, úgy, hogy a legmagasabb igényeknek is megfelelnek.

589

← Hazai és külföldi szövetek raktára. ←

Jutányos, pontos kiszolgálás!

Az építető közönség szives figyelmébe!

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Kossuth-utca 26. sz. a.** ujonnan berendezett **építési vállalkozó irodát** nyitottunk.

Elvállalunk mindennemű e szakmába vágó építkezési munkálatok szakszerei és pontos kivitel, gazdasági épületek és uradalmi telepek fenntartását évi átlag összegben. Tervek és költségvetéseket megrendelésre készséggel készítünk szolid árakban. — Az építető közönség kegyes megbízását kérve, vagyunk

kiváló tisztelettel

Kállay Ernő és társa

képesített kőműves mester.

503

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Kellemes ízű, friss, fehér

Hajós-féle

Csukamájolaj

ára egy üvegnek 2 korona.

Cséplőgép-, nagyobb műhely-, gyár- és malom-tulajdonosok figyelmébe!

A 73.595—IV. b) 1903. sz. nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteri körrendeletnek szigorúan megfelelő, tökéletesen felszerelt és kiállított

182

Mentőszekrény

jól záró kemény faszekrényben legolcsóbb ár mellett kapható.

Fontos tudnivaló tüdőbetegeknek!!

A törvényesen védett „**Sylo**” féle légzőszervi bajoknál rendkívül jó hatással bír. Az éjjeli izzadást teljesen megszünteti. A testsúlyt gyarapítja. Heptikás embereknek valóságos megváltója. Ara egy üvegnek 3 korona.

Kapható az egyedüli feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Az érdekelt malom-, gyár-, bánya és cséplőgépek

tulajdonosai figyelmébe ajánljuk a legújabb 73.595/1903. IV. b) számú miniszteri rendeletnek teljesen megfelelőleg berendezett és kiállított

mentőszekrényeinket

melyeknek készletben léte a gyár és gépvizsgálatoknál szigorúan megkivántatik.

Fenti mentőszekrények kiegészítésére szolgáló egyes kellékek külön is kaphatók.

Vojtek és Weisz.

drogueria és parfumeria nagykereskedésében

ARADON.

500—1000

koronát kereshet

minden risikó nélkül, minden különös előképzettség nélkül havonként teljesen költségmentesen.

Tessék ajánlatot küldeni **Konstant. Eisele** névre **Stuttgart Ludwig-strasse 56.** „E. 87” jelige alatt.

500

1—1904. g. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy azoknak, a kik a Balvárosban, Sarkad, Erzsébet, Sága és Poltura külvárosokban laknak a kamarási hivatalnál, azoknak pedig, a kik G. j. külvárosban és a tanyákon

laknak a gájl alkapitányi hivatalnál kell bejelenteni, hogy hány darab sertést, vagy juhot kívánnak a folyó évben a városi legelőkre bocsátani.

A bejelentésekre a folyó évi márczius hó 10., 11., 12., 13., 14., 15. és 16. napjait tűzzük ki határidőül, amelyen túl a bejelentések el nem fogadtnak.

A bejelentések alkalmával lesznek kiállítva a juhokra nézve a kötelezvények a legeltetési díjak ama fele részére, amelyek nem a legelőre bocsátás előtt, hanem folyó évi augusztus hó 20-ig fizethetők be.

A legelőre bocsátás napját később fogjuk kitűzni.

Arad sz. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1904. évi márczius hó 7-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel István, s. k.
aljegyző.

Globus-

tisztító kivonat

3490

jobban tisztít, mint bármely fémtisztítószer.

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utánzatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget kérjünk, amelyen **PAGLIANO GIROLAMO** tanár aláírása látható.

vértisztító- és edző-szer

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: **PAGLIANO GIROLAMO** egyetemi tanár

FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)

200

Minden nagyobb gyógyszertárban kapható.

Rakár: **Gutori Földes Kelemennél.**

A Kinek

ismeretség híján

házasra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
körtészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
vagy szükségre**Aki**

eladni kíván

bürtöt,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.:
vagy**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,**Aki**mindeneket vétel vagy bérbevétele cél-
jából keresi;**Aki**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán ér. ezélt, ha az**„ARADI KÖZLÖNY“****kis hirdetési**

rovatát használja.

Szavallatok márczius 15-éreés minden más iskolai ünnepélyre
Kovács-Maurer szavalókönyv iskolai
ünnepélyekre, bekötve 50 fillér. A
pénz beküldésénél vidékre bér-
mentve küldi: **Magusz I. és fia**
könyvkereskedése. Arad. Telefon
517.**Nagymennyiségű Maculatura**eladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságnál.**Elsőrendű**nehéz, vastag pörkölt szalonna
kapható **Meistrovich Jánosnál** Ara-
don. 658**Schweidel József-utca**13. számú házban két szoba, 1
konyha, 1 pincze és egy nagy
ujonnan épült istálló 6-8 lónak
megfelelő, április 2-ától kezdve
kiadó. Értekezhetni **Dürr Gusztáv**
fűszer és csemege kereskedésében,
József főherceg-ut 2. 678**Alkalmi bevásárlási forrás.****DEUTSCH IZIDOR**

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek
megvételnek. 92**A Simay fürdőben**ma 6 db kulcs találtatott, igazolt
tulajdonosa átveheti ugyanott. 676**Gyakornok.**Kereskedelmi akadémiát végzett,
érettségizett, jó írásu fiatalember,
ki katona kötelezettségének már
eleget tett, gyakornoknak keres-
tetik. Ajánlatok „Gyakornok“ je-
llege alatt a kiadóhivatalba kéret-
nek. 679**Kisjenői**

rom. templom mellett

egy**lakóház**

bérbeadandó

vagy eladó.

Bővebb felvilágosítás kapható

Mazere Eleknél,**Kisjenő.** 666

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest. VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Még több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 75

ALAPITTATOTT 1890.

Feltűnő újdonság!**DELICE**Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mászt nem szívhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Tavaszi szövetek, Costüm kelmék különösen feketében megérkeztek.

500 végvásznat szereztünk be raktárunkra még az áremelkedés előtt.
Igy azon helyzetben vagyunk, a n. é. közönségnek
azokat még jutányos áron felajánlani.**Tiszta czérna vászon**5/8 széles, ágynemű és erősebb női ingekre alkalmas,
egy vég 28 méter **16 forint.**Vékonyabb szálú egész finom, ágyneműnek vagy fi-
nom női ingeknek, egy vég **17 frt 50 kr.**Alsó és paplanlepedő vásznak, ugyszintén **valódi**
Rumburgi 54 rőfös 30 és 35 frt.Ezen vászon minőségek évtizedek óta kipróbáltak,
feltétlen elsőrendű minőségűek, melyek tartóssága és meg-
bizhatóságokért teljes felelősséget vállalunk. 66

Vászon maradékok legfinomabb minőségig mindenkor olcsón kaphatók.

CÉRNAVASZON
ES
FEHERNEMŰ
OSZTÁLYUNK
CSAK IS A
LEGJOBB
GYARTMANYOK
EREDETI
GYÁRI ÁRAK.
ROSENBLÜH H. ES TSA.**LEGGYÖNYÖBB MINŐSÉGŰ**
CHIFFONOK
ASZTALNEMŰEK
KÁVÉS KESZLETEK
TOROLKÖZÖK
TORLO RUHÁK
ZSEBKENDŐK
ROSENBLÜH H. ES TSA.**Prágai sonka**
legfinomabb minőség 2¹/₂—6 Ko.
sulyu darabokban kilóját 1 korona
88 fillérért utánvétellel küld
V. MIŠKOVSKÝ
nagyentes üzlete 676
Prága, 183/l. Liliengasse.**Férfiak****ingyen kapnak**olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, s kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, s kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
s fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Óreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Istitutnak az alant jelzett
cízímre, a honnan a csomagot rögtön
alküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
széljéből az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivételt nem tesz. Mindenki ír-
hat érte bárholman magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cse-
maggolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmen-
sitendők. 4814